

ایران مترقیه از زبان
معاون سینمایی

حاتم کیا:

سینمای مستند دروازه طلایی
به سینمای اجتماعه است

گزارش کامل اختتامیه
جشنواره
و گفت و گو با برگزیدگان

اختتامیه

آیت الله

هنرمند، هم در باب فرم و قالب هنر خودش و هم در فعال مضمون تعهد دارد مقام معظم رهبری

رهبر معظم انقلاب درباره شهید آوینی فرموده‌اند من یک نور و یک صفا و یک حالت روحانی در ایشان حس می‌کردم و همین جور هم بود. همین‌ها هم موجب می‌شود که انسان بتواند به این درجه رفیع شهادت برسد. و شهید آوینی خطاب به مقام معظم رهبری: بسیارند کسانی که می‌دانند شمشیر زدن در رکاب شما برای پیروزی حق از همان اجری در پیشگاه خدا بر خوردار است که شمشیر زدن در رکاب حضرت حجت (س) و نه تنها آماده که مشتاق بذل جان هستند. سر ما و فرمان شما

آیت الله شهید آوینی

نیازمان دروج به نیازی

دفتر بجهت جشنواره را هم بستیم و به گفته شیخ آقا محمدیان، از فرهای روز خاتمه این جشن، کلید ششمین دوره هم زده می‌شود. بنابراین تلاش برای تدوین برنامه جشنواره، صرفاً یک برنامه جدول برکزی و آماری نیست بلکه با توجه افق‌های روشن پیش‌پای مستندسازان و تبیین اهداف مشخص در کنار سرمایه‌گذاری لازم، بستر مناسبی را به حق نظام و مردم کشور از مستندسازان است.

واقعیت امر این است که مستندسازی ما به شدت بر نیاز از آن چیزی است که دنیا شنیدنیایمان است و متقابلاً ما به چیزی نیازمندیم که بخشی از دنیا به آن دست یافته است. این اصل مهمی است که جشنواره ششم از هم‌کنون باید به جانب آن پیشیند دست یافته‌های دنیار رصد و نیازهای دست نیافته خودمان را

آیت الله

آسیب‌شناسی کند. بی‌نیازی ما بسیار آشکار است. ما همه چیز برای سرآمد شدن مستندسازیمان در اختیار داریم، از عشق و علاقه و استعداد بگیریم تا

اما کوتاه‌سخنی با مستندسازان جوان و عاشقان سینما، سینما هنر صنعتی گران‌قیمت است. ما همه سینما تابع این برآورد هزینه نیست. فیلم کوتاه و همین‌سند در بسیاری مواقع، نیازمند حداقل امکانات و تجهیزات است. امروزه به یمن دستگاه‌های دیجیتال، از جمله دوربین‌های کوچک و سبک، فیلم‌ساختن امری سهل و آسان و البته ارزان‌قیمت شده است.

کافی است که یک فرد علاقه‌مند دوربینی هندی کم‌هزینه تهیه کند، حالا اصلی‌ترین ابزار فیلم‌ساختن در اختیار او است. اگر هم چنین فردی توانست دیگر وسایل مورد نیازش را فراهم کند که چه بهتر، اگر نه، حداقل آن این است که پنجره فیلم‌سازی به روی او بسته نیست. حتی در سطح نازل‌تر، اگر کسی دوربین هم نداشته، دستگاه‌های تلفن همراه هم غالباً مجهز به دوربین هستند و بخش‌هایی جشنواره‌ها از جمله همین سینما حقیقت، برای دیده شدن این اثر برنامه دارند.

بسی شخصی موفق و خوشمند است که منتظر هیچ نهاد و دستگاهی نماند و اثر استعداد و خلاقیتی ندارد. دست‌هایش را بالا برد تا در ایام فراخ شدن شرایط بین‌المللی از سوی دستگاه‌ها-حتلاً همین مرکز گسترش- بتواند سکوی حرفه‌ای‌ها را تصاحب کند. تجربه جهانی می‌گوید در عین تلاش برای سبقتی حق و تحقق عدالت از سوی دستگاه‌ها، نباید منتظر فرجام شدن همه امکانات شد.

یازگشتند

برندگان بهترین فیلم کوتاه: نیمه‌بلند و بلند پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند ایران: سینما حقیقت مشخص شدند و در مراسم پایانی این جشنواره، جوایز خود را دریافت کردند. فهرست برندگان «بهترین فیلم»: جشنواره به تفکیک مستندهای کوتاه نیمه‌بلند و بلند به شرح ذیل است:

مسابقه ملی

مستند کوتاه:	مستند نیمه‌بلند:	مستند بلند:
لوچ افتخار و جایزه ۲۰ میلیون ریالی به: علی فتح لایق (زاده ۱۳۷۰) تهران	لوچ افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: علی فتح لایق (زاده ۱۳۷۰) تهران	لوچ افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: آرتور لاکوتی (۲۰۲۷) بندرسین قزوین، دبیر افتخار و جایزه ۴۰ میلیون ریالی به: مهدی زمانپور کسری (مقتضی مصعبی) تبریز
لوچ افتخار و جایزه ۲۰ میلیون ریالی به: هیچ بزرگ (احمد سید کشمیری) بندرسین قزوین، دبیر افتخار و جایزه ۳۰ میلیون ریالی به: مصطفی آل احمد (نویسنده بودن) نامزدها: نسیم آروست (محمد علی هاشم زنجی)، نمانان خالا (علی دلکاری)، معنون (محمد علی غلامی)، نویسنده بودن (مصطفی آل احمد)، هیچ بزرگ (احمد سید کشمیری)	لوچ افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: علی فتح لایق (زاده ۱۳۷۰) تهران	لوچ افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: آرتور لاکوتی (۲۰۲۷) بندرسین قزوین، دبیر افتخار و جایزه ۴۰ میلیون ریالی به: مهدی زمانپور کسری (مقتضی مصعبی) تبریز
لوچ افتخار و جایزه ۲۰ میلیون ریالی به: هیچ بزرگ (احمد سید کشمیری)	لوچ افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: علی فتح لایق (زاده ۱۳۷۰) تهران	لوچ افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: آرتور لاکوتی (۲۰۲۷) بندرسین قزوین، دبیر افتخار و جایزه ۴۰ میلیون ریالی به: مهدی زمانپور کسری (مقتضی مصعبی) تبریز

مستند کوتاه:	مستند نیمه‌بلند:	مستند بلند:
لوچ افتخار و جایزه ۲۰ میلیون ریالی به: مهدی آلیاسی (ایره‌شیر) بندرسین	لوچ افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: سیامک کاشف‌آفر-محمد اسماعیلی (نشانی)	لوچ افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: محمد علی هاشم زنجی (مسلسله نیس) و حسن نقاشی (مهر)
لوچ افتخار و جایزه ۲۰ میلیون ریالی به: هیچ بزرگ (احمد سید کشمیری)	لوچ افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: علی فتح لایق (زاده ۱۳۷۰) تهران	لوچ افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: آرتور لاکوتی (۲۰۲۷) بندرسین قزوین، دبیر افتخار و جایزه ۴۰ میلیون ریالی به: مهدی زمانپور کسری (مقتضی مصعبی) تبریز
لوچ افتخار و جایزه ۲۰ میلیون ریالی به: هیچ بزرگ (احمد سید کشمیری)	لوچ افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: علی فتح لایق (زاده ۱۳۷۰) تهران	لوچ افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: آرتور لاکوتی (۲۰۲۷) بندرسین قزوین، دبیر افتخار و جایزه ۴۰ میلیون ریالی به: مهدی زمانپور کسری (مقتضی مصعبی) تبریز

یادداشت

اشاراتی در باب مستندهای جستواره در جستجوی نشانه و معنا

مهدی فرهای

آنچه در یادداشت‌های پیشین سرود توجه نگارنده بوده، یادآوری مکرر این نکته است که به هر اثری نمی‌توان عنوان «...» داد، چرا که مستند ثبت منحصر روی یادجوی دور بین نیست بلکه اثر مستند باید بتواند پرسشی به‌یادماندنی را در ذهن مخاطب بپراکند و همراه گروه‌های مشابهی از تماشاگران او در واقع مخاطبان، به سوی پاسخ و ساختن آینده‌ای طریق کند. از این منظر، بسیاری از آثار جستواره‌خیز و سرگردان جلوه می‌کنند و در ضمن آن‌ها اشاره‌ای قبل‌حس از گذشته و تنگنای مستندساز را نمی‌توان دید.

یکی از ضعف‌های مشهود در بسیاری از مستندها، فقدان پژوهش کافی و وقتی در باره موضوعی است که به آن پرداخته‌اند، از این منظر، همان مشکل فیلم‌نامه‌ها در سیمای داستانی ایران در سیمای مستند به شکل ضعف در عصر تحقیق دیده می‌شود. از سویی از طرفت‌های سیمایی و تصویری در ساختمان بصری اثر نیز خبری نیست. به تعبیری، کمتر شاهد تعادلی رشک‌انگیز میان فرم و محتوا هستیم. به عبارتی در اغلب موارد محتوا مورد توجه بوده بی آن‌که مستندساز به تنگنای میان فرم و محتوا بپردازد. به بیان ساده‌تر، به عنوان موضوعی اشاره‌آمیز و بی‌توجهی تاریخی، در دکوراز و کارگردانی از یک سو و زاویه به عنوان «دیدگاه» از سوی دیگر، بی‌توجهی است. با نگاهی به نحوه برگزاری جشنواره در کنار زحمت فراوان مسئولان می‌توان این‌ها را در انتخاب و جستش برخی فیلم‌ها برای بخش‌هایی از جشنواره شاهد بود. به عنوان نمونه نمایش فیلمی هم‌چون «گزیپ و بزهاش» در بخش ویژه «جهاد اقتصادی و مستندهای صنعتی و کشاورزی» انتخاب نگارنده را برانگیخت. این مستند متفاوت و غناز گرچه شاید به دلیل موضوع «یارانه» می‌توانست در این بخش سومین جایزه داده شود، گویید که این اثر از این منظر و بدون گفتار متن، با استفاده از حضور مردم کوچه‌بازار، در کنار استفاده از صحنه‌های فیلم‌های مطرح سینمای ایران و جهان به بیانی تصویری! مفهوم مورد نظر خود دست‌یافت و در برهه یکسای مهم‌ترین رویدادهای اقتصادی تاریخ اقتصاد ایران، گسه دارای قابلیت‌های اجتماعی گسترده‌ای نیز هست. سخن بگویند صرف نظر از پذیرش یا رد دیدگاه‌های مطرح‌شده این مستند، فایده‌های فراوانی به‌یادماندنی آن را در گروه مستندهای اجتماعی قرار می‌دهد و حیثیت بود که در بخش اصلی باشد.

اگرچه مستند «گزیپ و بزهاش» به‌یادماندنی است، در پژوهش، زوایای و نکته‌سنجی در کارگردانی و عمق بخشش به اثر، و همین و تجربه مستندساز سوی مستندسازان جوان بتواند موجد آثار درخشانی برای حضور در دوره‌های بعدی جشنواره شود.

مستند قوم‌شناسی:

نوح افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: مرتضی مطهری (آلبوم) / تدیس فرهای، دبلم افتخار و جایزه ۲۰ میلیون ریالی به: حسین قهرمانی (عروسی عشایر) / نادردها آلبوم (مرتضی مطهری)، نادردها نخلان برقصند (هیوا امین‌زاده) / زمستان تنها نیست (پرویز رستمی)، عروسی عشایر (حسین قهرمانی)، علی شمس‌خدا (محمدجعفر باقری-ت)

مستند سیاسی:

نوح افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: سعید صادقی (نوه ۸۵ خابل) / تدیس فرهای، دبلم افتخار و جایزه ۴۰ میلیون ریالی به: عابدین مهدوی (خوش آمدید به موگادیشو) / نادردها، جانی که زندگی می‌کنیم (مرتضی پایه‌شناس)، خوش آمدید به موگادیشو (عابدین مهدوی)، غزه ۸۵ مابین (سعید صادقی)، مسلمانان بر بنایا (سینرضا شیرازی)، همان یکشنبه (رضا عرفقی)

مستند زیست‌محیطی:

تدیس فرهای، دبلم افتخار و جایزه ۴۰ میلیون ریالی به: مازیار مشتاق گوهری (گاندو) / نادردها، البرز (منوچهر ضابط)، سید هیرکان (سیدمائی مبرصادقی)، سفری به اعماق خلیج فارس (علی عبدی پور)، گاندو (مازیار مشتاق گوهری)، وداع با طبیعت (میلاد ثابت کار)

جایزه بهترین فیلم جشنواره

مستند علمی نیمه بلند (۳۰ تا ۶۰ دقیقه):

تدیس فرهای، دبلم افتخار و جایزه ۴۰ میلیون ریالی به: مهدی زمان پور کسری (نهمه کننده و کارگردان منشی اسماعیل) / نادردها، روز سیه مائینی (ناصر پورنی)، گاندو (مازیار مشتاق گوهری)، منشی اسماعیل (مهدی زمان پور کسری)، نامه ۲۶ یان ۵۶ (مرتضی پایه‌شناس)، هیچ بزرگ (احمد سید کشمیری)

مستند علمی کوتاه (کمتر از ۳۰ دقیقه):

تدیس فرهای، دبلم افتخار و جایزه ۳۰ میلیون ریالی به: احمد بیوتی نهمه کننده عروسی عشایر (حسین قهرمانی) / نادردها آلبوم (مرتضی مطهری)، تانان خالا (علی دلکاری)، خماسه نس (محمدعلی هاشمی)، عروسی عشایر (حسین قهرمانی)، مهرآ (حسن تقاضی)

جایزه بهترین فیلم جشنواره

بخش ویژه «جهاد اقتصادی»:

نوح افتخار و جایزه ۱۰ میلیون ریالی به: محسن خان جهانی (سهر پولکی) و نصیب غرویش وند (بارگشت یک ناوشکن) / تدیس فرهای، دبلم افتخار و جایزه ۲۰ میلیون ریالی به: عثمان محمدی (تقویم کوک فرنگی) / نادردها، بزگشت یک ناوشکن (تصیر غرویشوند)، پایا (پروانه مرزبان - صادق دقتی)، تقویم یوتیوتی (عثمان محمدی)، شهر پولکی (محسن خان جهانی)، کریم و یارانهاش (سیدمحمد میرسعداتی)

مستند علمی بلند (بیشتر از ۶۰ دقیقه):

تدیس فرهای، دبلم افتخار و جایزه ۵۰ میلیون ریالی به: ارد مراد عطار پور (نهمه کننده و کارگردان خلیج فارس) / نادردها، خلیج فارس (آرت عطار پور)، خوش آمدید به موگادیشو (عابدین مهدوی)، نوبسند بوین (مصطفی آل احمد)، وقتی اینها پایین می‌آیند (مصعب کریم‌الدینی)، یک آن (زایا نصیری)

گزارش از مراسم اختتامیه پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند سینما حقیقت؛

سینمای مستند در روز و از وظایف پایداری اجتماعی است

پرسا جلدی

مراسم اختتامیه پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند سینما حقیقت، شنبه شب ۲۱ آبان از ساعت ۱۷ با حضور هنرمندان، مسئولان و اصحاب رسانه در تالار وحدت برگزار شد. در مراسم اختتامیه پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند ایران «سینما حقیقت» پس از ترانته آیت‌اللهی از قرآن کریم و بخش سربود جمهوری اسلامی ایران، کتبی از زحماتی که ز ماه‌ها پیش برای برگزاری این جشنواره کشیده شده بود بخش شد. پس از آن «شفیع قائم‌محمدیان» دبیر جشنواره، به ایراد سخنرانی پرداخت.

فیلم‌های برترین در خرم

«شفیع قائم‌محمدیان» با بیان اینکه از تمام مستندسازان، دوستان، همکاران، رسانه‌های جمعی تشکر می‌کند، گفت: فخر دانی ویژه‌ای از فیلمسازان دارم که جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت و مرکز گسترش سینمایی مستند و تجربی را از خرم‌دانشگاه و همکاری جدی با ما کردند.

وی ادامه داد: تمام فیلم‌های خصوصی که در این دوره از جشنواره جایزه دریافت کردند را مرکز گسترش سینمایی مستند و تجربی برای افزودن به گنجینه خود خریداری می‌کند و تعدادی از

این فیلم‌ها در شبکه مستند و نمایش خانگی ارائه می‌شود.

دبیر جشنواره، پیرامون مسائل انضام افتاده در بخش بین‌الملل عنوان کرد. از یک ماه پس از چهارمین جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت بلافاصله همه دوستان برای برگزاری این جشنواره شروع شد تا با کمترین نقص برگزار شود. رابرتی‌های زیادی با تهیه کنندگان و کارگردانان کشورهای خارجی کردیم. در این دوره ۴۰۰ فیلم از ۵۷ کشور به دبیرخانه ارسال شد که پس از بررسی هیات انتخاب ۲۳ فیلم به بخش رقابتی راه یافت و طبق برنامه روزی‌های صورت گرفته قرار شد تعدادی هم به صورت بخش جنبی اکران شود. بعد از اعلام نتایج هیات انتخاب، ۲ مستندساز اعلام کردند که خواهان خارج کردن مستندهای خود از جشنواره هستند که ما آن‌ها را با آثار دیگر جایگزین کردیم.

قائم‌محمدیان با بیان اینکه فضا از زمانی جدی‌تر شد، که BBC فارسی برنامه‌های متعددی بخش کرد و مستندسازان خارجی را تحریک کردند. افزود: آن‌ها به اشتباه فکر کردند با این کار جشنواره تعطیل می‌شود. همان شب با حضور جوان شمقدری معاونت دبیرخانه، ابی‌جلسه و اتاق

فکری تشکیل شد.

وی ادامه داد: جمع آوری، ترجمه و زیرنویس آثار حدود ۹ ماه زمان برد. از سوی دیگر هزینه‌های کمی نیسی از مستندهای راه یافته را خود مرکز پرداخت کرده بود. به مستندسازان خارجی اعلام کردیم که چرا زودتر اعلام نکردید؟ یک قرارداد مبنی بر آن‌ها منعقد شد و کار آن‌ها غیر قانونی بوده و یک جریان سیاسی خزنده پشت سر آن‌ها قرار داشت.

دبیر جشنواره، با اشاره به این‌که تنها از یک بخش کننده ۹ فیلم خریداری کرد. بودیم، اظهار داشت: از ۹ نفر دو نفر اعلام کرده بودند که نمی‌خواهند فیلم آن‌ها بخش شود. تعدادی از مستندسازان هم اعلام کردند که این یک حرکت صغیر بوده و نمی‌تواند کاری انجام دهد.

وی در ادامه افزود: ما این همه مجسمه تبلیغاتی جشنواره با کمترین نقص برگزار شد. در نهایت با احترام فیلم‌ها را در بخش غیر رقابتی نمایش دادیم، و با نگاه ویژه به خیزش بیداری اسلامی کردیم.

اتفاقات خوب در روزی شگفتی

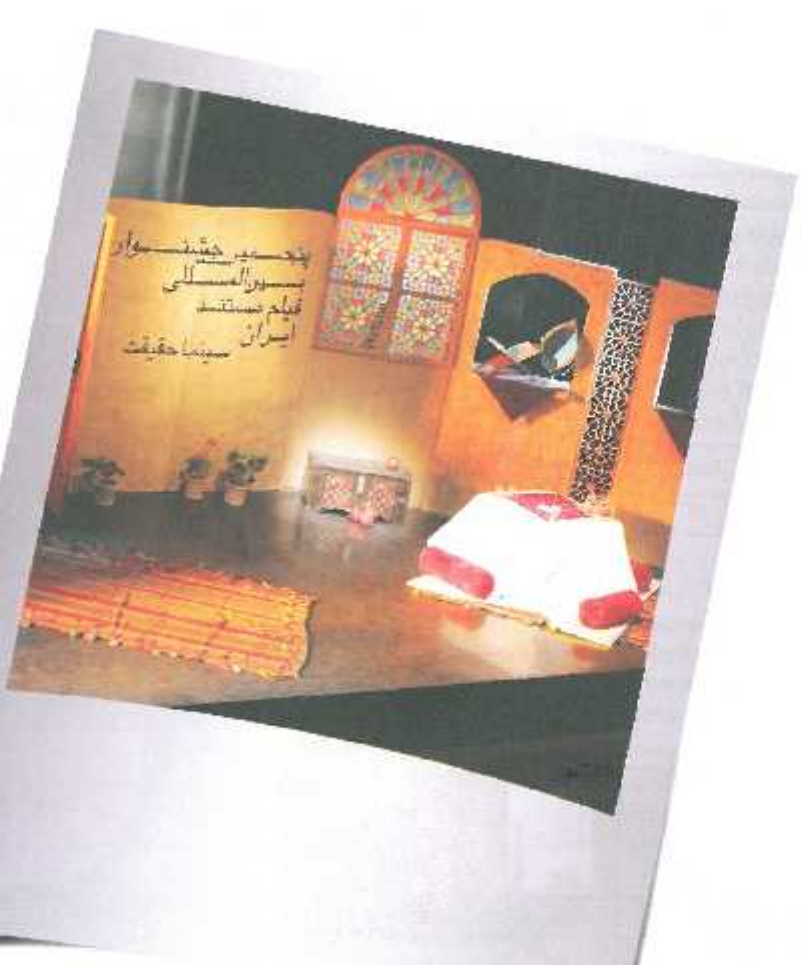
پس از صحبت‌های دبیر جشنواره، جریه‌های بخش مستندهای تاریخی اهدا شد که حسن

نقلی برنده لوح افتخار بهترین مستند در این بخش گفت: «در دوران مدیریت آقای شمقدری اتفاقات خوبی افتاده است ولی باید در حضور آقای شمقدری این گدازه را عرض کنم که آقای شمقدری شما فیلمساز هستی فارغی دیگر، دیدید ولی هیچ وقت مستندسازان را ندیدید.

پس از آن «مصطفی آل‌احمد» کارگردان فیلم مستند «نویسنده بوخن» که دبیرخانه افتتاحیه مستندهای برتر را دریافت کرده بود، عنوان کرد: سینما حقیقت زمانی به حقیقت دست پیدا می‌کند که جامعه تحمل نقد را داشته باشد. من، مدیر برگزاری جشنواره، نکته‌هایی از بین الملل گفتند این‌ها نظریه‌های بانگد که مدیریت سینمایی و فیلم‌سازی که مانند نند و نقد می‌کنند اصعب به‌شد.

ایران مترقی از زبان معاون سینمایی

«جوان شمقدری» معاون امور سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پشت از بیرون قرار گرفت و با اشاره به حادثه انفجار در یک پادگان نظامی گفت: این حادثه بار دیگر به یادماند که مدیران چه تلاش‌ها و رشدها و مجاهدت‌ها هستند. ایران عزیز در طول چند دهه اخیر به دلیل همه مجاهدت‌ها حالا کمپوزی مستقل و مترقی است.

ایرانی عزیز در طول چند دهه به برکت فرزندان بی سرزمین و سه خصوص حین‌هایی که در سال دفاع مقدس رنجته شد، منبرک امید همه کمک زیادی کردند به خصوص نسلی که در پرتو این انقلاب به وجود آمد.

وی به بیان اینکه خود دانشجوی دانشگاه امیرکبیر بوده، اظهار داشت: دلیل ورود من به عرصه سینما همین است «برای آزادی» ساخته حسین ترابی بود. با نمایش این مستند چنانوی سینما من را جذب کرد.

جایگاه خانمی کیا

شمفدری بعد از حضور ابراهیم خانمی کیا در سالن برگزاری اختتامیه حاضر نشان کرد: خانمی کیا به عنوان یکی از بهترین فیلمسازان کشور در این دوره از جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت داور بود، اگر بخواهیم سه فکتور درباره خانمی کیا بگویم اولی و دومی شخصیت خود خانمی کیا است. فاکتور سوم هم اینست که در اتاق‌های درسته خیال‌پردازی نکرده و تلاش کرده تا سوزها را شکار کند. خانمی کیا برای دیدن لایه‌های دیگری از زندگی اجتماعی از دریچه دوربین فیلمسازان مستندسازی این دوره از جشنواره را دیدرفت.

معاون سینمایی یابیان این که در تان و جایگاه مستند تردیدی وجود ندارد، اعلام کرده: درباره این که مستندساز به دنبال چه موضوعی باشد حرف و حدیث زیادی وجود دارد. مستندساز در قیامت باید به دنبال این باشد که در لایه‌ای پرداخت خلاق، حقایق ادبی را نشان دهد.

نگاه ویژه مستند

شمفدری با اشاره به این که در معاونت سینمایی نگاه ویژه‌ای به مستند می‌شود، اذعان داشت: در هر دورهای به فضای زمانه، نوعی از مستند رایج بوده است. دوربین مستندساز همراه با تحولات بزرگ همواره نقش جدی در رشد و پیشرفت داشته است. این موضوع حتی در عرصه بین‌المللی مشهود است که بسیاری از مستندسازان به کشورهای مختلف رفته و فیلم‌های موثرتری ساخته‌اند. همان‌طور که دوربین باید به مزاج، کار خیره‌ها و نیام نشاط کشور روی بزند، باید به خلوت‌های مردم هم روی بیاورد.

آفرینش سهیم مستندسازان

معاون امور سینمایی اعلام کرده: در مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی تلاش می‌کنیم تا سهم اعتبارات را افزایش دهیم. به مستندسازان ویژه‌ای داشته باشیم. بودجه‌های فیلم‌های فخر را هم افزایش دهیم. پیش‌بینی شده تا ماوریت مرکز گسترش منحصر به ساخت فیلم مستند و فیلم کوتاه شود تا در این حوزه تخصصی‌تر شود. فضا تاکنون کوفته‌هایی وجود داشته و باید جبران شود. بعد از جشنواره فراغی پیش می‌آید تا با حضور شایع آقا محمدیان جلساتی تشکیل شود که خود هم در جلسات اصلی شرکت خواهیم کرد. در این جلسات به دنبال آن خواهیم بود که به شرط مطلوب‌تری برسیم.

شمفدری اظهار داشت: مستند از زمانی که سوزها در ذهن مستندساز جا می‌گیرد تا لحظاتی که دیده شود باید مورد حمایت معاونت سینمایی باشد و اینطور مردم جامعه به جایگاه ویژه فیلم

مستند توجه کنند. به هر حال باید به سمت فرهنگ سازی برویم و برای نمایش مستندها فضایی مانند کلوب‌های سینمایی و دانشگاه‌ها را در نظر بگیریم تا پس از نمایش نقد و بررسی شوند.

معاون امور سینمایی در پایان صحبت‌های خود خاطر نشان کرد: در حوزه بحث نمایش خانگی باید اقداماتی صورت گیرد و در کتاب خانه‌ها هم فیلم مستند عرضه شود. این‌گونه علاقمندان می‌توانند فیلم‌های مستند را تهیه کنند. اگر همه همکاری کنند، جایگاه سینمایی حقیقت روز به روز ارتقا پیدا می‌کند.

تقدیر از آثار گوناگون

«عابدی مهدوی» برنده بهترین فیلم مستند در بخش سراسری اظهار داشت: همیشه گفته که مستندساز ایستاد و در مرحله آفرینش قرار دارم. برایشان زمانه‌ها را بیان‌ها و با مناطق جنگی مستند و آنها برای آماده‌سازی و پخش آثارم بر می‌گردد. در بسیاری از موقعیت‌ها مرگ را از نزدیک حس می‌کنم. دوستم تنها خدا و تسلیت برای ما می‌ماند. از همه استند ما داریم تا کسورت‌ها را کنار بگذارند.

مستند روز جهانی سینمای اجتماعی

ابراهیم خانمی کیا یکی از داوران جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت پس از حضور بر روی صحنه گفت: در یک جمله باید بگویم که سینمای مستند در دوره طلایی به سینمای اجتماعی است. کسی که ادب مستند را پیدا و تعقیق کند، می‌تواند در حوزه داستانی هم موفق باشد. در حوزه مستند بعضی از استان‌ها مانند

کردستان، آذربایجان و مازندران بر قدرت به جلو آمدند. اما مناسب‌ترین بعضی استان‌ها کمتر وارد این حوزه شدند. خانمی کیا درباره آن چه در جشنواره برای او ارزنده بوده اعلام کرد: دخالت من منتهی خود هنرمند در موضوعی که در موردش حرف می‌زند و موثر بودن نمایش بر سوزها بسیار ارزشمند بود. مستند ما فردیت شخص هنرمند ارزشمندتر از کارهای بافرشته از پیش تعیین شده است. وی در ادامه افزود: دینی مستند همپای تئاتر، برای سینمای داستانی بسیار با ارزش است.

تقدیر از حسین ترابی

در ادامه این مراسم از حسین ترابی مستندساز پیشگام تقدیر و تشکر شد. «حسین ترابی» گفت: من مستند «برای آزادی» را با پول خودم ساختم و هیچ کس مبلغی پرداخت نکرد. برای صحنه رفتن شاه و گردید شاه در همان زمان پیشنهاد خرید ۱۰۰ هزار دلاری به من دادند اما این صحنه را از فرشته‌ها از این بار در مستند خودم، بیان داده‌ام.

وی ادامه داد: این فیلم ۲۵ سال توقیف بود. هر سال تا اولین روز به نمایشگاه‌های مختلف هر جوری که دوست دارد نمایش می‌دهند. صدا و سیما حداقل نگاتیوها را به مرکز گسترش سینمای تجربی بدهند. این مستند تنها مستند ۲۵ سالیتری رنگی است.

ترابی در پایان با هنرنمایی خاصی گفت: احتمالاً هر کسی از شمفدری تراحت شود از چشم من بی‌بیند. چون ما دیدن مستند من، سینماگر شده و از آنجا به معاونت امور سینمایی رسیده است.

تقدیر از وهررام

در پایان مراسم از «وهرام» کارگردان مستند «پیر شکر» که اثری ویژه در عرصه مردم‌گرایی بوده، تقدیر شد. وهرام گفت: در فاصله برگزاری جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت تعدادی از دوستان به خانه و کاشانه خود بازگشتند. امیدوارم آخرین نفر هم به خانه خود و خانه سینما بازگردم.

در مراسم اختتامیه پنجمین جشنواره بین‌المللی «سینما حقیقت» حواد شمقدری، شایع آقا محمدیان، سعید حبیبی فروتن، رضا درستکار، سید علیرضا سجادی پور، وهرام قنبری، فرهاد وهررام، اکبر حبیبی، محمدعلی فریسی، محمود گداز، فرشاد قرشته حکمت، یحیی حبیبی، محسن قیسری، محمدتقی فهید، رضا پورحسین، علی عباسی، محمدرضا اسلامی، مهناز مظاهری، محمدعلی فارسی، رضا پورحسین، سید احمد میرعلانی، مهناز مظاهری، مرتضی شامی، ابراهیم خانمی کیا، محسن علی اکبری و جمعی دیگری از مستندسازان و علاقه‌مندان حضور داشتند.

احمد سید کشمیری: برنده تندیس بخش مستند نثری

فیلم سازی اثرش حرف خود را می زند

این نوشتار ناصر پور

«احمد سید کشمیری» با فیلم «هیچ بزرگ» تندیس جشنواره بین المللی سینما حقیقت در بخش مستند برنده آن خود کرد. با او که مدتی پیش با این فیلم نژاده طلایی طبیعت و بزه داوران جشنواره لندن آی بی کات از مستغان را در بلط کرد، درباره روند ساخت فیلم و حضورش در جشنواره گفت و گو کردیم که جزئیات آن را در ادامه می خوانید.

چه شد که تصمیم گرفتید درباره این مسلم هنر در روستاهای دورافتاده فیلم بسازید؟
من مدتی پیش با فعالیت خالصانه «حسن کریم نژاد» این معلم هنر که در یکی از روستاهای استان کهگیلویه و بویر احمد مشغول تدریس بازیگری است، آشنا شدم. کار صادقانه این شخصیت با آن شرایط سخت برایم جالب آمد و تصمیم گرفتم درباره زندگی و افکار او فیلمی بسازم. پیش از آغاز فیلم برداری مدتی کار تحقیق انجام دادم و سپس به تولید پرداختیم.

کدام بخش از زندگی او را در این مستند پر تریه به تصویر کشیده اید؟ بهتر است بگویم از چه منظری به زندگی او نگاه کرده اید؟
من به تنهایی و «زواج» این شخصیت در فیلم نگریستم. کریم نژاد مانند اغلب هنرمندان عریغم شلوغی و اجتماع اطرافش، تنهایی و جلوت خاصی دارد. بودن این اجتماع در شهر

یا روستا فرقی نمی کند. او می توانست ۸ شهر خود نیز دچار این تنهایی بشود. این معلم جوان فارغ التحصیل کارگردانی سینما از دانشگاه بوشهر است. دستی هم در فیلم سازی و بازیگری دارد. از روند تحقیق بگوئید. فیلم شما چه تأثیری بر کار سوژه گذاشت؟

من چندان به نگاه آکادمیک در فیلم سازی اعتقادی ندارم. در این مورد با کریم نژاد وارد بحث شدیم و اختلاف نظرهایی داشتیم اما در نهایت به توافق رسیدیم و کار هم مورد استقبال خود او و هم اطرافیان قرار گرفت. در واقع نگاه اطرافیان نسبت به فعالیت های او جدی تر شد. این پروژه سحنی بود. به جز کار تحقیق، بازه روز نیز فیلم برداری در روستای سیه شیر از توابع بهبهان و روستاهای اطرافش طول کشید. تقسیم بندی بخش های جشنواره سینما حقیقت در این دوره، چه تأثیری بر کار مستندسازان دارد؟

اتفاق مدتی است که کار مستندسازان و هیأت داوران را تخصصی تر می کنند. در ضمن به جای هم تنوع و تعادل می دهند. من دوست داشتم اولین جایزه این فیلم را در ایران کسب کند. نه در جشنواره های خارجی چون نگران تأثیر آن در زندگی ایرانی بودم اما خوشبختانه در گفت و گو با داوران متوجه شدم از جایزه جشنواره کنس آی بی کات از مستغان مطلع نبودند.

درباره عمل کرد جشنواره سینما حقیقت در این پنج دوره چه نظری دارید؟

تأثیر جشنواره سینما حقیقت بر جریان مستندسازی را بسیار مثبت ارزیابی می کند. جشنواره اتفاقی باشکوه نادر و عظیم در حوزه فیلم مستند است که ما هنرمندان باید از حمایت کنیم. چون هنر مند با غنیمتش حرفت را می زند. این جریان که هنرمندان آثارش را جشنواره بیرون کشیدند حرکتی غیر هنرمندان است. و نمی توان از داوران و مستغان انتقاد مجزیه داشت. به دست اندر کاران این جشنواره دسترس براد می گویم.

حسن قهرمان: برنده تندیس بخش مستند قوم شناسی

صداقت؛ عامل اصلی موفقیت «عروس عشاير»

سید فریادان

«عروسی عشایر» به کارگردانی «حسن قهرمانی» عنوان بهترین فیلم کوتاه در «بخش قوم شناسی» را کسب کرد. به همین انگیزه با قهرمانی پیرامون موفقیت این اثر در جشنواره به گفت و گو نشستیم.

شما برای دومین سال متوالی در جشنواره سینما حقیقت موفق به کسب جوایز متعدد شدید. چه احساسی نسبت به این موفقیت دارید؟

این ارزی هر فیلم سازی است که اثرش علاوه بر حضور در جشنواره، ترویج کسب جایزه را هم داشته باشد که خوشبختانه این موفقیت برای دومین سال حضورم در جشنواره حقیقت تکرار شد. اما واقعیت این است که بعد از گرفتن جوایزی که به عروسی عشایر تعلق گرفته، قطعا وظایف سنگین تری برای ساخت مستند بر دوشم قرار خواهد گرفت که باید با برنامهریزی گسترده تر و دقت عمل بیشتر، در جشنواره بعدی حضور پررنگ تری داشته باشم.

دلایل اصلی برگزیده شدن کارتان را در این دوره از جشنواره چه چیز می دانید؟

هر اثری که در گونه مستند دسته بندی می شود بر آن دیده شدن نیاز به رعایت یکسری قواعد ساختاری در تولید دارد. ثبت صداقت و واقعیت به دور از هرگونه بزرگ نمایی یکی از عوامل اصلی در باورپذیری و جذب مخاطب است. موضوع انتخابی در تولید عروسی عشایر که به نوعی سوژه ای بود که کم کم به دست

فراموشی سپرده می شد، به گونه ای به تصویر کشیده شده که نااستان ساده و قابل باوری را برای مخاطبش روایت می کند و همین مسئله، بعنوان مهمترین عامل در موفقیت این مستند محسوب می شود.

نظرتان درباره دسته بندی گونه های مختلف مستند در این دوره از جشنواره چیست؟

تفکیک گونه های مختلف مستند اتفاق خوبی بوده که باعث شد هر فیلم در گونه خودش ارزیابی شود و جایزه بگیرد. حسن اینکه فضای نیز فراهم شد تا داوران از نگاه سلیقه ای فاصله بگیرند و از راه هر زانی در دست زبانه بین بگذارند. به نظر من موضوعی کردن مستند، باعث شد تا فارغ از هرگونه سلیقه شخصی، هر تری به توجه به فیلم های مرتبط با حوزه خودش، مورد ارزیابی و داوران قرار بگیرد.

اقدامی به ساخت مستند برای حضور در ششمین جشنواره سینما حقیقت کرده اید؟ بله، مشغول آماده سازی دو کار مستند با عنوان «تاج شعرا یحییوی» و «تجات از نوع دوم» برای نمایش در دوره ی بعدی جشنواره هستیم. «تاج الشعرا یحییوی» مراحل فنی را پشت سر می گذارد و «تجات از نوع دوم» به زودی وارد فاز دوم تصویربرداری خواهد شد.

آرش لاهوتی برنده لوح افتخاری بخش مستند آزاد:

تفاوت دیدگاه فیلم‌ها را به جایزه رساند

آرش لاهوتی در مراسم پایانی پنجمین جشنواره سینما حقیقت برنده لوح افتخاری بخش مستند آزاد شد، با وی ساعتی بعد از کسب جایزه صحبت کردیم که از نظر می‌گذرانید!

تقسیم بندی جشنواره بسیار عقیدت‌آمیز چون تعداد فیلم‌ها را بیشتر می‌کند و انگیزه کار را در قیاس‌ها بالا می‌برد. ضمن این که رقابت را جالب‌تر و عادلانه‌تر می‌کند.

افق آینده کاری خود را چگونه می‌بینید؟
برای کسانی که به شکل مستقل فیلم مستند می‌سازند، کار بسیار سخت است و هر فیلم ممکن است کار آخر باشد. من موضوعات زیادی دارد اما ساخت فیلم بعدی، منوط به بازگشت سرمایه فیلم نمی‌باشد.

فکر می‌کنید چرا فیلم ۲۰۴۷ برنده شد؟
فکر می‌کنم کارگردان محور بودن فیلم من توجه‌ها را جلب کرد و چون با این موضوع مسئله زیاد ساخته شده که بیشتر به خود جبران می‌پرداخته به کارگردان، شاید این تفاوت دیدگاه جایزه را برای فیلم من به ارمغان آورد.

طبقه بندی موضوعی فیلم‌ها در جشنواره امسال سینما حقیقت چه تأثیری بر بهتر دیده شدن آثار داشت؟

اردیبهشتی برنده تندیس بخش مستند تاریخی:

این راه پایان ندارد

مصطفی آذربهر

اردیبهشتی برنده مستندسازی یا گزارشی در خفا، که در احتتامیه پنجمین جشنواره سینما حقیقت موفق به دریافت تندیس های بخش مستند تاریخی و مستند بلند شد، پرونده خلیج را بسته می‌داند تا تونک پاسخی برای سایر سوالات ذهنی خود پیدا کند.

با اردیبهشتی برنده مستند «خلیج فارس» که موفق به دریافت تندیس فیروزه ای و دیپلم افتخار، و همچنین لوح افتخاری و جایزه نقدی در بخش مستند تاریخی، و هم‌طور تندیس فیروزه ای و دیپلم افتخاری و جایزه نقدی در بخش فیلم مستند بلند شد، گفتگویی اختصاصی انجام دادیم.

عطارپور ضمن اشاره به این مضمب که هنوز هم اسناد و مدارک در مورد خلیج فارس پیدا می‌شود که ماز فیلم نه نسبت به آن ها استفاده کنیم، گفت: «با وجود این اعتقاد که مستند راه بی پایانی است و هیچگاه نمی‌توان گفت که با ساخت قلمی در مورد یک سوزده تمام آن چه که نماند، گفت: می‌شود اما خلیج فارس برای من تمام شده و این اصلاحات تازه باعث نمی‌شود که من فیلم را ادامه دهم.

وی در ادامه گفت: «هر سوزده ای در حوزه موضوعات فارس پرداخت تازه ای می‌زاید که تا بی نهایت می‌توان از آن فیلم ساخت، اما پروژه خلیج فارس برای من تمام شده، و

محسن خان جهانبندی برنده لوح افتخاری بخش جهاد اقتصادی:

حرکت در سینه های مستند و ادامه می‌دهم

علی ظهوری راد

محسن خان جهانبندی در مراسم پایانی پنجمین جشنواره سینما حقیقت برنده لوح افتخاری بخش مستند جهاد اقتصادی شد، با وی ساعتی بعد از کسب جایزه صحبت کردیم که از نظر می‌گذرانید!

هیأت داوران توانست تعداد معقولی فیلم بسند و انتخاب بهتری داشته باشد. دیگر نکته خوب این بود که در هر بخشی فیلم زیاد بوده، بخش تخصصی آن را نیز به وجود آورده اند.

افق آینده کاری خود را چگونه می‌بینید؟
امیدوارم سینمای مستند به قدری پر رونق شود که هر سال بهتر از امسال باشد.

من هم به جلو می‌روم و به کار مستقل سازی ادامه خواهم داد. در این سال‌ها نسبت روز هر سوزده ای گذاشته بر حاشیه بوده و در آینده هم به سراغ صنعت بهیچ می‌روم چون حس می‌کنم بخش های جنجالی در این صنعت که نیست در پایان از آقای حسین خورشیدی هم که در طول جشنواره بسیار زحمت کشید از صمیم قلب تشکر می‌کنم.

فکر می‌کنید چرا شهر بولگی برنده شد؟
اگر فیلمی قرار بود در بخش جهاد اقتصادی جایزه برده همین فیلم بود، چون در سال جهاد اقتصادی به مهم‌ترین مساله کشور یعنی بانکداری اشاره کرده و به نظر باید توجه بیشتری به این فیلم می‌شد چرا که فیلمبرداری آن در سال و با سختی زیاد طول کشید.

طبقه بندی موضوعی فیلم‌ها در جشنواره امسال سینما حقیقت چه تأثیری بر بهتر دیده شدن آثار داشت؟

دسته بندی فیلم‌ها در جشنواره امسال حرکت بسیار خوبی بود. هرگز یک هیأت داورانی با انتخاب هر چند هم خوب باشد نمی‌تواند همه فیلم‌ها را خوب ببیند. ولی با این اتفاق هر

من دیگر سراغ آن نمی‌روم. هر مستندی که می‌سازم در قدم اول باید پاسخی به سوالات ذهنی من باشد، من جواب های خود را گرفتم، و اثری نیز به عنوان یک مرجع اولیه برای شناخت این خلیج به جا گذاشتم. عمر من کوتاه تر از آن است که به خاطر یک سوزده این همه جدت را صرف کنم. هنوز دغدغه هایی دارم که موفق به ساخت شان نشده ام. موضوع خلیج فارس را به هر کسی که به خواهد در مورد این سوزده کار کند می‌سپارم.

رئیس‌گیری، برنده تندیس بخش مستند اجتماعی

تحریم، هنرمند را منزوی می‌کند

[میشا ناصرپور]

هرایا نصیری، بازیگر و فیلمساز که با فیلم مستند «یک آن» در پنجمین جشنواره حقیقت تندیس بهترین فیلم را در بخش مستند اجتماعی گرفت در گفتگو با نشریه روزانه جشنواره سینما حقیقت درباره دغدغه‌ها و اهدافش توضیح نامستخرج این گفتوگو را در ادامه می‌خوانید.

از دغدغه ساخت «یک آن» بگوئید، چه شد که این فیلم را ساختید؟

مقاله اسیدبندی در جامعه ما مسئله بسیار مهمی است و آنتن‌شناسی‌های متعدد و دقیقی می‌طلبند اما متأسفانه در این سه سال که ساخت فیلم من طول کشید یا بر مهری مسئولان توجه شده در صورتی که موضوع فیلم برخلاف سوره دیگر فیلم‌های مربوط به اسیدبندی که با مسأله ناموسی یا عاشقانه است، درباره معضل «فردی یا اسیدبندی» است که تا به حال به آن پرداخته نشده و در کل این مورد در تاریخ جنایی پلیس هم بی‌سابقه بوده است. البته هر سه مورد مهم و قابل تأمل و بررسی هستند.

در این سه سال چگونه با سوره همراه ماندید؟

من برای ساخت این فیلم واقعا تنها بودم و با هزینه‌های شخصی، ساخت را پیش بردم.

با مسئولان ذی‌ربط در بخش‌های مختلف اجتماعی و هنری نیز وارد بحث شدیم اما کمترین دریافت نکردیم. این مسئله نه به خاطر عدم شناخت آن‌ها؛ سوره بلکه به دلیل نوع رفتار محافظه‌کارانه درباره سوره فیلم بود که برای همواره جای سوال بوده و هست. من فکر می‌کنم مسئولان ساز موضوعات اجتماعی باید نگاه متفاوتی داشته باشند و این خاصیت هنر است اما مسئولان با پاسخ دادن به این ذهنیت را در من ایجاد کردند که اصلا چرا باید در این مورد فیلم مستند بسازم و باقی‌ماندن هم نداشته باشم.

خوشحجتانه با تمام این مسائل و مشکلات فیلم شما دیده شد و جایزه هم دریافت کرد.

درباره آراء، هیأت داوران چه نظری دارید؟

فیلمساز اثرش را خلق می‌کند و در جشنواره‌های مختلف شرکت می‌دهد اما مهم‌تر از جایزه، بحث دیده شدن کار در سطح عموم است.

مستند اجتماعی را باید مردم ببینند. سوره فیلم «یک آن» قدرت بیدار سازی تکان و نگاه مسئولان و مردم را دارد و اگر مطرح شود، وقت و هزینه‌ای که صرف شده بی‌فایده خواهد ماند. من فیلم‌سازم و حرفم را بدون آن که قضاوتی در کار باشد، ب فیلمم می‌زنم... اما قدرت در دست مسئولان است و تأثیر نهایی فیلم در نتیجه تصمیم‌گیری‌های آنان برای دیده شدن فیلم است. ما این فیلمها در آرشيو ننگه‌ای نداریم. مسئولان فکری برای گرفتن گسترده فیلم‌های مستند نکنند.

نظر تان درباره تحریم جشنواره توسط برخی فیلمسازان چیست؟

من معتقدم اساسا فیلمساز یک سیاستمدار

نیست و این تحریم و فیلتر کردن‌ها سودی برای ما ندارد. البته این ماجرا موضوع قابل بحثی است که بهتر از جنبه‌های مختلف قابل بررسی است که بهتر است اینجا به آن نپردازیم و بحث حرفی برای گفتن نداریم. با فیچمان و در قالب هنری بزینیم نه با ایجاد جریم و جنجال. زمان اعتراض‌های این چنینی نیز گذشته است. چون باعث مهجوریت و دوری هنرمند از کراسی می‌شود.

تقسیم‌بندی ژانر فیلمها در جشنواره امسال چه تأثیری بر کار مستندسازان داشت؟

شاید این دسته‌بندی باعث شود که نگاه مستندسازان به موضوعات مختلف، متمرکزتر شده و گسترده‌تر به مسائل بیرون‌مون من نگاه کنیم. هر جشنواره‌ای برای بهتر شدن از مومن و خطاهای انجام می‌دهد. نمایش فیلم‌های امسال نیز در جشنواره سینما حقیقت به تخصصی شدن نگاه مخاطب و فیلمساز کمک کرد.

نظر تان درباره عملکرد جشنواره حقیقت در این پنج دوره چیست؟

به نظر من عملکرد جشنواره زمانی قابل بررسی است که در مورد اگران گسترده‌تر اقدامی انجام شود. بزرگ‌تری، جشنمان، جوایز و... در جشنواره خوب بود اما زحمات کارگردانان و برگزارکنندگان باید پیاپی در اجتماع داشته باشد در غیر این صورت همه این تلاش‌ها به هدر خواهد رفت.

مازیا مشتاق گوهری برنده تندیس بخش مستند زیست محیطی

جشنواره تعهدنامه آورد

[مسعود آذربور]

این وجود من از ادامه راه نمی‌مانم و مستندهای خودم را در زمینه زیست محیطی خواهد ساخت، و دغدغه‌های برای حضور در جشنواره ندارم، چرا که معتقدم این جریان مفصلی است و بی تأثیرتر از آن چیزی است که من با مستندهایم به دنبالش باشم، به همین خاطر این جایزه و این چانه‌باز عهده‌تازه‌ای برای من نیاوردند است. چرا که معتقدم تمام مستندسازان برای این اتفاقات و با انتخاب ساخت مستند تعهد خطری نری را قبول کرده‌اند. امیدوارم که جشنواره به جای برگزاری‌های بی‌جنبه‌ای به فکر جذب مخاطب و اصلاح رسالتی گسترده‌تر باشد. جشنواره‌ای پرزرق و برق به درد مستند نمی‌خورد، ما نیازمند مخاطب‌های بیشتری هستیم، نه سالن‌های خالی برای اگران.

مازیا مشتاق گوهری، که برنده تندیس فیروزه‌ای بخش زیست محیطی شده است، جریان حضور در یک جشنواره را کافی نمی‌داند و آن را لزومی برای ایجاد تعهد نمی‌خورد.

به گزارش خبرنگار نشریه روزانه پنجمین جشنواره سینما حقیقت، جایزه برترین مستند زیست محیطی که شامل تندیس فیروزه‌ای و دیپلم افتخار و جایزه نقدی بود، به مازیا مشتاق گوهری برای مستند «گناه» و «هاتل گرفتار».

مشتاق گوهری ضمن ابراز خوشحالی از دریافت این جایزه گفت: با وجود توجه‌ای که به این مستند شد فکر نمی‌کنم باز هم انتقادی خوبی برای ما شود. من آن چه را که باید با فیلم گفته‌ام، باقی اتفاقات دیگر با مسئولینی است که به‌واسطه این مستند از اوضاع این حیوان آگاه می‌شوند، یا

دست‌نویسه حسن نقاشی برنده لوح افتخاری بخش مستند تاریخی

سینما حقیقت؛ چراغ سینمای مستند است

[سید علی قزلباش]

از مهر و عملکرد جشنواره حقیقت چنین می‌گویند. شاید آنچه بیش از دریافت هر جایزه و هر تقدیرنامه‌ای بختند شادمانی و رضایت این کارگردان فیلم مستند بسازد، دیده شدن و پذیرفته شدن فیلم از سوی مخاطب، حتی اگر به تعداد انگشتان یک دست باشند است. علی‌الخصوص بفهمید و وقایع تاریخی که ارزش و اهمیت حارق العاده‌ای برخوردارند و در این برهه از تاریخ که جهانمان از هر چه سیاست، نگاه‌های مغرضانه به ایران دارند اهمیتش دوچندان می‌باشد.

تند تاریخی پیش از هر گونه مستند دیگر، به بررسی فرهنگ و آداب و باورهای اسلامی و نگاه داشتن ما می‌پردازد و از برای این نگاه به گذشته است که می‌توان نسل‌های آینده را با وقایع و ظرایفی که در این فرهنگ غنی و دیرپا نهفته است به آینه‌ای بهتر رهنمون شد که «ما» که بوده ایم و به کج می‌رویم؟ علاوه بر این جهانمان نیز با دیدن این اسناد تاریخی تصویری به خود واقعی‌مان نگاه می‌کنیم و رفتاری نواد ما احترام و در شان تمدنی باستانی را در پیش خواهند گرفت. امید است جشنواره فیلم حقیقت که تنها جشنواره تخصصی و مستند سینمای ما محسوب می‌شود چراغ خرد سیاسی مستند را همچنان روشن نگاه دارد و مخاطبان تکان‌بخش گونه سینمایی را قانع از هر دعوی و کشمکش به لذت دعوت کند.

مستند برگزیده بهر آنکه پیش از این نیز در جشن خانه سینما موفق به دریافت تندیس بهترین کارگردان و در جشنواره‌ی فیلم کوتاه تهران در ده بخش چشم‌انداز سرزمین من و پژوهش کاندیدای دریافت جایزه شد، به بررسی نگاره گردونه خورشید در مسجد جامع یزد، نقش و مفهوم این سازه در معماری دوران پیش از اسلام و پس از اسلام می‌پردازد. حسن نقاشی بعنوان کارگردان این مستند،

محمد علی هاشم زه‌ برنده تندیس بخش مستند تاریخی: باز هم درباره بلوچستان فیلم می‌سازم

اندوین ناصر پور

«محمد علی هاشم زه‌» مستندساز و فعال آثاری چون افسیت عارف بودن، بهار گاه، انسانم آرزوست، اسکولیکو، ۱۳۸۸، یا فیلم مستند «حماسه تیس» در بخش مستند تاریخی پنجمین جشنواره بین المللی فیلم سینما حقیقت موفق به کسب تندیس و جایزه اول شد. با این فیلم ساز که نغدغه ارائه اثر هنرگ بو می متمننه سیستان و بلوچستان را در آثارش دارد به گفتگو نشستیم که شرح آن را در ادامه می‌خوانید.

برقآلی‌ها در ساحل جنوبی ایران نوشته‌اند دقیق و جامع است. برای تحقیق آن بخش از منابع مکتوب استفاده کردیم. در نقدهایی که از «حماسه تیس» شده، خلاقیت شما در ایجاد صحنه‌های چنگ و دریا مورد توجه قرار گرفته است. درباره چرایی این صحنه‌ها کمی توضیح دهید. ساخت داستان میر همدل هزینه‌ای برابر با یک فیلم سینمایی بلند را می‌طلبد که با بودجه‌های فعلی سینمای مستند نمی‌توان به آن فکر کرد. ما حتی برای هزینه انیمیشن و جلوه‌های ویژه نیز با مشکل مالی مواجه بودیم. بنابراین تنها گزینه‌ای که به ذهن رسید روایت این حماسه توسط نیکو نقاشی بود. داستان با ۳۸ تابلو که به نقاشی سفارش داده شده، ساخته شد که مبلغ جایزه‌ای که من کسب دریافت کردم تنها کفاف دستمزد او را می‌دهد. سایر هزینه‌ها از جمله تریس فیلم که با صدای موتر و تار پستی استاد «محمد رسول زاده» است، همچنین هزینه

دغدغه شما برای ارائه فرهنگ بومی سیستان و بلوچستان قابل ستایش است. از «حماسه تیس» بگویید. حماسه تیس مستندی درباره یک سردار بلوچ به نام «میر همدل جیهند» است که ۵۰۰ سال پیش در ساحل بندر تیس که نام قدیم چابهار است، مقابل برتالی‌ها ایستاد. این مستند به سفرش مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی ساخته شد و هدفم از تولید آن تلاش در شناساندن شخصیت‌هایی است که تأثیر فراوانی در بخش‌های مختلف تاریخ کشور داشته‌اند. ما هرگز نمی‌توانیم آنان برده نمی‌شود. با توجه به ناشناخته بودن این شخصیت و وقایع مرتبط با او، چه منابعی در اختیار داشتید؟

در این زمینه متون کتبی و پژوهشی دقیق موجود نبود. من بیشتر از موسیقی، روایت‌های شفاهی و تحقیقات میدانی بهره بردم. با این حال منابع تاریخی‌ای که غربی‌ها درباره حضور

دسته بندی زائر فیلم‌ها در جشنواره اسال چه تأثیری در کار مستندسازان دارد؟ این کار به ارتقاء سطح مستند و ایجاد نگاه دقیق‌تر مستندسازان کمک می‌کند. جشنواره بخش‌های تخصصی دیگر هم می‌تواند داشته باشد. مثلاً جای ژانر مستند شاعرانه در جشنواره اسسال خالی بود. بهتر است جشنواره جایگاه تئوری‌ی نیز برای بخش‌های مختلف آثار مستند مانند تدوین، موسیقی، تصویربرداری و... در نظر بگیرد. این کار به افزایش سطح مستندسازی در همه بخش‌ها کمک می‌کند. هنرمندان ما بتاسیل ساخت کارهای بهتر از این را دارند! ایجاد انگیزه در آنان با دادن بودجه، افزایش مبلغ جوایز و... مهم است. از گانه‌های مرتبط میسر است. فاصله عمده بین اهدای تأثیر گذار از مقوله مستند، این هنر را به ارزشی کشاند.

تدوین، صداگذاری، موسیقی، تولید یک سانه آن با گروه حرفه‌ای و... بهمانند. چه انتظاری از مسئولان دارید؟ ما مستندسازان با حائمان فیلم می‌سازیم و انتظار داریم این نکات از جانب آنان مورد توجه قرار گیرد. مستند خوب هزینه خوب هم می‌خواهد. من جوشحاله که فیلم‌ها با سوره‌ای اسطوره‌ای و گمنام مورد توجه دوران فر گرفته اما آن‌ها کوچک‌ترین کاری بود که می‌توانستیم انجام دهیم. اگر بخواهیم بهتر از این کار کنیم باید هزینه کنیم. من اسسال آثار به مراتب ضعیف‌تری را در جشنواره دیدم که از همین جانشین هم به مسئولان دارم. اگر کیفیت آثار رسیده به جشنواره پایین است، مسئولان با انتخاب آن آثار و انتخاب میان بد و بدتر، سطح جشنواره را پایین می‌آورند.

سعید صافی برنده لوح تقدیر بخش مستند سیاسی:

باز هم مستند خواهیم ساخت

علی سلیمی‌زاده

سعید صافی در مراسم پایانی پنجمین جشنواره سینما حقیقت برنده لوح افتخار بخش مستند سیاسی شد. با وی ساعلی بعد از کسب جایزه صحبت کردیم که از نظر من گذرانید:

فکر می‌کنید چرا فیلم غمزه ۸۵ مایل برنده شد؟

سعی داشتم داستان این کشتی با افراد آن را به شکلی فرعی از تئییفات رسانه‌ای و به شکل سئاله‌ای انسانی نشان دهم. داستان کسانی که از چهل کشور آمده‌اند و همه قشر آدم‌ها در بین آنها دیده می‌شود سعی کردم با زاویه‌ای متنوع و حداقل داستانی فیلم خوبی بسازم و شاید همین نظر‌ها را به فیلم جلب کرد.

افق آینده کاری خود را چگونه می‌بینید؟

این دسته بندی به شکل مشخصی کار را بهتر کرده و امکان دیده شدن را برای فیلم‌های زیادی فراهم نموده. اینگونه مستندسازان بهتر می‌توانند آثار خود را عرضه کنند و مخاطبان

عابدین مهدوی برنده تندیس فیروزه‌ای بخش مستند سیاسی:

دیدن فیلم‌های در ایران به من انگیزه می‌دهد

عابدین مهدوی برنده تندیس فیروزه‌ای بخش مستند جهاد اقتصادی شد. با وی ساعلی بعد از کسب جایزه صحبت کردیم که از نظر من گذرانید:

فکر می‌کنید چرا فیلم خوش آمدید به موگادیشو برنده شد؟

من بیش از هشت سال است که در جنگ و بحران فیلم می‌سازم و علاقه من این است که هر گاه از در جنگ پیش دوستانم می‌گذرم، به جز فقر و خشونت، حس‌های انسانی باکی که در جنگ وجود دارد را به همه نشان دهم. من مثلاً یک پسرچی کوچک نعل می‌کند و سعی می‌کنم بدون سواستفاده از عواطفی که از دیدن جنگ ناشی می‌شود، انسانیت موجود در جنگ را به تصویر بیاورم و در جریان بودن زندگی را نشان دهم. شاید همین موضوع باعث توجه به این فیلم شده.

طبقه بندی موضوعی فیلم‌ها در جشنواره اسسال سینما حقیقت چه تأثیری بر بهتر دیده شدن آثار داشت؟

تقسیم بندی اسسال بسیار خوب است اما باید در انتخاب هات داوران و انتخاب بیشتر ذت شود و در هر بخش کسانی مسئول شوند که در موضوع تخصصی آن کار کرده باشند. باید اهدای این روش رفع شود و سال آینده همین وضعیت

نیز به شکل تخصصی‌تری فیلم‌ها را می‌بینند. بیشتر بن سواد هم در این بین به مستندسازی می‌رسد که حس می‌کنند جحش دیده شده و این مساله سهمی برای فیلمساز است که انگیزه او را بالا می‌برد.

افق آینده کاری خود را چگونه می‌بینید؟

من به عنوان پژوهشگر و تهیه کننده مستند چند سال است کار می‌کنم ولی این فیلم اولین ساختم بود. چون موضوع آن را بسیار دوست داشتم و در آن توانستم مساله‌ای انسانی را ببینم و مطرح کنم و در عین حال نگاعلی هم به پوشش رسانه‌ای این جریان در تمام جهات داشته باشم. الان هم مشغول آغاز کار بعدی خود هستم و حتماً باز هم مستند خواهم ساخت.

گزارش تصویری
مراسم اختتامیه
جشنواره هستند
سینما حقیقت

علم فتح لایق زاده برنده لوح افتخار بخش مستند اجتماعی:

ای کاش مریم اینجا بود

علی اکبر پور

علی فتح لایق زاده برنده لوح افتخار بخش مستند اجتماعی، هنوز هم از حضور فیلم در جشنواره منتعجب است. وی معتقد است، هیچگاه جشنواره را ندیده خود نخواهم کرد. در مراسم اهدای جوایز در احتفالی جشنواره سینما حقیقت، در بخش مستند اجتماعی لوح افتخار و جایزه نقدی هبت داوران به علی فتح لایق زاده کارگردان مستند «گاو دانه» تعلق گرفت.

لایق زاده با قرار گرفتن پشت تریبون گفته ای کاش مریم این جا بود» و در توضیح فیلم بهجور سنجیده ش گفت: «گاو دانه به داستان مردم روستایی می پردازد که به خاطر گذر از

یک رودخانه و رسیدن به دشت، خارج روستای شان از یک وسیله ای به نام گره گره استفاده می کنند، که هر بار انگشتی را به عنوان قربانی به رودخانه هدیه می دهند. مریم یکی از ۴۵ کودک است که انگشتان خود را از دست داده است. کاش اینجا بود و این جایزه را می دید.

کارگردان «گاو دانه» در گفت و گو با خبرنگار نشریه روزانه ضمن تبریک خوشحالی خود از دریافت جایزه گفت: «هنوز باورم نمی شود، این فیلم تا به حال مورد تهنیت های زیادی واقع شده، بین که در جشنواره بدرآورد شده و حتی جایزه ای به آن تعلق بگیرد. بسیار برایم تعجب برانگیز است».

و از دغدغه اصلی خود برای ساخت مستند چنین گفت: این فیلم جشنواره ای نبود. هیچ کدام از فیلم هایی که تا به حال ساخته ام یا خواهیم ساخت نیز جشنواره ای نیستند. فیلم

جشنواره ای قالب و تصویر تزئینی دارد. من به دنبال این زیبایی های نیستیم. مستند می سازم تا دغدغه هایم را نسبت به مشکلات جامعه ای که در آن زندگی می کنم به تصویر بکشم.

مهدی زمان پور کیسری برنده تندیس بخش مستند آزاد:

جایزه، امیدوارم من زنده کرد

علی غیوری زند

مهدی زمان پور کیسری در مراسم پایانی پنجمین جشنواره سینما حقیقت برنده لوح افتخار بخش مستند آزاد شد. با وی ساعتی بعد از کسب جایزه صحبت کردیم که از نظرمی گذراتید:

فکر می کنید چرا فیلم من مستند اسماعیل برنده شد؟

این فیلم سعی کرد با فرم و محتوای خوب و بازیگرانی که باعث شد دور بین روی زندگی شخصیت های اصلی را به هم نزدیک کند. این کار را کسی بود که به جای این که گمان کند نابرابری در جبهه زندگی او را تابه می کند. توانست بسیار موفق تر از سابق عمل کند و امید بالایی به زندگی داشته باشد. جس می کنم این پیام انسانی به مخاطبان فیلم منتقل شد.

طبقه بندی موضوعی فیلم ها در جشنواره

مهدی لیا س برنده لوح افتخار بخش دین و آئین:

داوران به ارزش واقعی فیلم توجه کردند

زهرا قربانی

مهدی لیا س در مراسم پایانی پنجمین جشنواره سینما حقیقت برنده لوح افتخار بخش دینی و آئینی شد. با وی ساعتی بعد از کسب جایزه صحبت کردیم که از نظرمی گذراتید:

ارزبانی شان از این دوره جشنواره سینما حقیقت چیست.

جشنواره خوبی بود. همه چیز منظم و برنامه انجام شد. به عقیده من فیلم هایی که انتخاب شدند فیلم عالی خوبی بودند و این نشان از این داشت که هیات انتخاب به ارزش واقعی فیلم های مستند پی بردند و می دانند این فیلم ها چقدر تاثیر گذار خواهند بود. برنامه ها ساد و مرتب بود. اما نکته ای که باید یادآور شوم، جشنواره فیلم مستند به دلیل حضور فیلم های بین المللی از اهمیت و اعتبار خاصی برخوردار است اما متأسفانه در این دوره از جشنواره این بخش کم رنگ بود. امیدوارم در سال های آتی مسئولین جشنواره در این بخش برنامه ریزی درستی داشت باشند تا بتوانیم شاهد آثار خارجی خوب و تاثیر گذار در جشنواره سینما حقیقت باشیم.

چه احساسی پس از دریافت جایزه برای فیلم شیر سنگی دار؟

حسن بسیار خوبی است. کار دیده شده و در این رقابت توانسته نظر داوران را به خود جلب کند. همیشه تشویق ها در ادامه راه بسیار موثر است. امیدوارم همه بتوانند که آثار در صیات دایره ارزش گذاری می شوند شرایطی فراهم شود از فیلمسازان راه یافته به بخش مسابقه حمایت شود تا شاهد آثار هر خور توجه بیشتری در این بخش باشیم.

بخش بندی جشنواره چند در دیده شدن آثار موثر بود

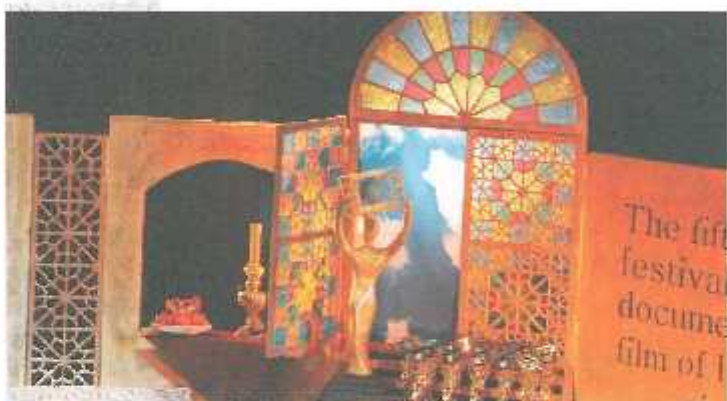
به عقیده من بخش بندی هر درست دیده شدن آثار بسیار موثر بود با توجه به زمان محدودی که آثار از سوی هیات انتخاب باید دیده شوند این بخش بندی از اهمیت خاصی برخوردار است و می تواند موثر باشد. آثار در چارچوب و اشل خودش دیده می شوند و آثار یا نگاهی تخصصی ارزیابی می شوند که امیدوارم در سالهای آبی نیز ادامه یابد.

حرف آخر
ای کاش همسگونه که آثار در بخش های مختلف مورد ارزیابی قرار می گیرند در رشته های مختلف مثل تصویر برداری، تدوین، گرافیک متن و... نیز ارزیابی شوند و مورد قضاوت قرار بگیرند.

امسال سینما حقیقت چه نا تیری بر پهن دیده شدن آثار داشت؟

بخش بندی جشنواره کار بسیار خوبی بود. چون جایزه به میزان کافی بین تمام مستند سازان به هر نوع کاری توزیع شد. خیلی از افراد که آثار خویشان در جبهه دیگر به علت تعدد آثار دیده نشده بود، در این جشنواره جایزه گرفتند و این موضوع بسیار خوبی است که باعث تشویق فیلمسازان می شود.

افق آینده کاری خود را چگونه می بینید؟
تاکنون ۶۵ مستند ساخته ام و این فیلم را تازه آغاز کرده خود می دانم. همیشه دوست داشته ام کاری که به جشنواره های بین المللی می رهم. بساط و شادی مردم ایران را به خوبی به دوربین نشان دهم که مهدی اسماعیل این کار را کرد. جایزه ای هم که برای این فیلم گرفتم امید به کار را در من برای فیلم بعدی افزایش داد.

بخش بندی جشنواره چقدر در دیده شدن آثار موثر بود؟
بخش بندی آثار مستند یکی از نقاط قوت این دوره از جشنواره به شمار می آید زیرا با این کار آثار به درستی توسط افراد متخصص در همان رشته دیده می شوند و مورد ارزیابی قرار می گیرند که ارزشمند است در این بخش بندی میزبان استبداد هیات انتخاب به شدت کاهش می یابد و داوران را آسان می کند.

شاید در برخی از جشنواره ها داوران تحت تاثیر دهنر جشنواره و سیاست های از پیش تعیین شده آثار را مورد قضاوت قرار دهند ولی یکی از حسن های این دوره از جشنواره سینما حقیقت حضور افراد متخصص و صاحب نام در هیات انتخاب و داوران این دوره از جشنواره مرعوب اسم ها در بخش های مختلف نشدند و با احترام به کسوت و نام و رسم افراد آثار برگزیده را انتخاب کردند.

مصطفی آل احمد برنده تندیس بخش مستند پرتله

ظرفیت نقدپذیری خود را بالا ببریم

که از او شد تا بتواند فیلم را با نگاهی مستندانه بسزد و گفت: هر چه این فرصت به من در یک سال اخیر داده شد اما هنوز هم کافی نیست. سینمای مستند ما نیاز به تحمل بالا دارد. مستند به واسطه بین حقایق و واقعیت ها، وظیفه نقد دارد. تا زمانی که به خاطر کم بودن ظرفیت در اشتباه دچار محدودیت شویم، هیچ اتفاق نازدی برای مستند رخ نمی دهد. جامعه ما پر از سوزنه هایی است که مستندساز بر خون و ضربه می داند که به قالب تصویر خود بیورند.

مصطفی آل احمد که به خاطر مستند «تویسند» بودن موفق به دریافت تندیس هیروهای ویدیو افتخار شد، و خلیفه مستند در بیان واقعیت ها با نگاهی منتقدانه دانست که نیز مستند فضا سازی مسئولین است. به گزارش خبرنگار روزانه نشریه پنجمین جشنواره سینما حقیقت، در مراسم اهدای جوایز اختتامیه این جشنواره در بخش پرتله، مصطفی آل احمد برای مستند «تویسند» بودن موفق به دریافت تندیس هیروهای جشنواره و دهنم افتخار و جایزه نقدی شد. وی در صحبت های خود از تمام کسانی که در این راه او را کمک کردند و با ایجاد فضایی مناسب و شرایط مطلوب امکان به سرانجام رسیدن این مستند را فراهم کردند تشکر کرد و افزود: با وجود این که در ساخت این فیلم فضا برای نگاه منتقدانه به من داده شد اما همین جا درخواست می کنم که با گذشت ظرفیت تنقد پذیری من، این امکان را برای ساخت مستند که بی شک یکی از اهداف اصلی من بیان نقد است، ایجاد کنیم.

وی در ادامه گفت: جای تمام کسانی که در زمان طولانی هفت ساله ساخت این مستند حضور داشتند و اکنون در میان ما نیستند، اینجا خالی است. دریافت این جایزه بی حضور این عزیزان ممکن نبود. سازنده فیلم «تویسند» بودن در گشت و جو با خبرنگار نشریه روزانه از حمایتی

ناصر نورانی برنده تندیس بخش مستند جنگ:

کاش اعضای حاکمه کیاروی تندیس ها حکم می شد

ناصر نورانی در مراسم پایانی پنجمین جشنواره سینما حقیقت برنده لوح افتخار بخش مستند جنگ شد، با وی ساعتی بعد از کسب جایزه صحبت کردیم که از نظر می گذرانید:

دعا کنید!

داوران متخصص از جمله آقای حاتمی کیا برایه بسیار لذت بخش است. من در برخی از جشنواره ها نتوانستم جوایز نقدی را دریافت کنم اما خوشبختانه این جشنواره جایزه نقدی اش به صورت کامل از سوی مسئولین جشنواره اهداء شد که بسیار خوب بود. ای کاش مسئولان جشنواره تمهیدی می اندیشند تا اعضای آقای حاتمی کیا که حضورشان بسیار ارزشمند است و اعتباری برای تمامی ایران و پنجمین جشنواره سینما حقیقت است نیز در روی تندیس ها حک می شد.

یکی از افتخارات من است که در این دوره از جشنواره فیلم ام توسط هیات داوران ارزیابی و دیده شد که آقای حاتمی کیا و دیگر دوستان صاحب نام و اندیشه ان را قضاوت نمودند.

از زیبایی تان از این دوره از جشنواره سینما حقیقت بگویم!

جشنواره خوبی بود. من دوره سوم جشنواره نیز با یک فیلم حضور داشتم و تفاوت هایی با دوره های گذشته دیده می شد اما لویا اطلاع رسانی و آرا به کثرت به دوستان فیلمساز درست صورت نگرفته بود زیرا در این دوره با توجه به اینکه آثار خوبی را شاهد بودیم و هیات انتخاب به خوبی آثار را مورد بررسی قرار داد و انتخاب کرده بود.

چه احساسی پس از دریافت جایزه برای فیلم روز به یاد ماندنی دارید؟

حسن بسیار خوبی است. من جوایزی را در بخش آثار و فیلم گرفته اما جایزه این جشنواره با توجه به حضور هیات انتخاب تخصصی و

نصیر درویش و ندرتد لوح افتخار بخش جهاد اقتصادی:

حمایت از فیلم ها اشتیاق تولید را افزایش می دهد

علی نظیری راند

است چون کیفیت بالای فیلم ها، انتخاب یک اثر را سخت می کند، ولی جدا شدن تخصصی فیلم ها فضای خوبی برای شفاف تر عمل کردن هیات داوران به وجود می آورد.

اتفاق آینده کاری خود را چگونه می بینید؟

خیلی عادی شد. که متن سایر مستندسازان بگویم این فیلم را با سختی زیاد و مرارت های فراوان ساخته ام. اما حقیقت همین است. فقط هر چه هم آن را تکرار کرده فایده نداشته اما فعلاً ساخت مستند را ادامه می دهم چون به این کار علاقه بسیار زیادی دارم. حمایت از فیلم ها اشتیاق تولید را افزایش می دهد. اگر همانگونه که وعده شده فیلم های تهیه کنندگان خصوصی خریداری شود من که خودم اثر را تهیه کردم برای فیلم بعدی انگیزه بیشتری خواهم داشت.

بازگشت یک ناوشکن درباره تلاش زیاد کارکنان نیروی دریایی ارتش برای صرفه جویی در سال جهاد اقتصادی است. این فیلم نشان داد که چگونه با کمک نیروی داخلی و استفاده بهینه از امکانات می توان به نفع مردم مبارزه کرد. این تصویر درویش وند، برنده لوح افتخار جشنواره حقیقت کو تاهای کرده ای. طبقه بندی موضوعی فیلم ها در جشنواره امسال سینما حقیقت چه تأثیری بر بهتر دیده شدن آثار داشت؟

تکنیک اتفاق خوبی بود. این موضوع باعث می شود فیلمسازها بهتر انتخاب شوند و هیات داوران با کیفیت تری کار قضاوت را انجام دهند. قضاوت در مورد فیلم هایی که ترکیبی از موضوعات مختلف را از که می دهند بسیار سخت

یادداشت

انرفاقد علم و پژوهش کلاعبث و خفا

امیرحسین

در فیلسوفی مستند، بر دختن به چهره‌ها، مشاهیر و بزرگان علم و فرهنگ و هنر با هر فرد شاخصی یا نخبه‌ای راه به عنوان چهره‌نگاری می‌شناسند. واقعیت این است که ایران سرزمین چهره‌ها و مشاهیر است و از دیربزه‌ی تاریخی تا امروز همیشه تیغه برزور بوده است، به همین لحاظ باید گونه‌ای مستند چهره‌نگار جایگاه خاصی در میان آثار تولیدی این مرز و داشته باشد، اما مواردی که باید در تهیه و شناخت چهره‌ها دارد:

۱- تحقیق و پژوهش از محورهای تعیین کننده تحلیل و شناخت چهره‌ها دارد
 ۲- به دلیل هویت و فرهنگ دینی «اکرم» بر جامعه‌ی ما تصویر چهره‌ها و مشاهیر نمی‌تواند مادی و بدون توجه به اخلاق و ارزش‌های معنوی باشد. ممکن است در چهره‌نگاری کشورهای اروپایی یک چهره‌ی مطبوع به نزدیکترین دوست خود تاز و بزند، اما در چهره‌نگاری ما و در حضور اخلاق و ارزش‌ها چنین اتفاقی نمی‌تواند بیفتد.
 ۳- داشتن تحسین و پیش‌زمینه از چهره و شخصیت مورد تصویر از لوازم حتمی مستند چهره‌نگار است، اگر بدون داشتن تحسین و فرشته محکم به سراغ هر فرد نخبه یا مشهوری برویم احتمالاً بدون حاصل مطلوب خواهیم ماند. این موضوع در برداشتن به نخبه‌های علوم انسانی، چهره‌های شاخص فرهنگی و هنر مندان، شعراء، عرف و فیلم‌سازان مطرح به شدت خودنمایی می‌کند.

۴- این محور شاید مهم‌تر و تعیین‌کننده‌تر از بقیه باشد چون موضوع داشتن سخت و شناخت معجز از چهره‌ی شاخص مورد تصویر است به عنوان نمونه شخصیت بلند مرتبه‌ی تفسیر قرآن علامه طباطبائی، «مثال» عزیزیم، در بحث مربوط به یک کار عمیق و تفسیر کنیزان، حداقل محقق و فیلساف مستند باید با انواع تفسیر قرآن آشنایی داشته باشند، مانند تفسیر معمولی و بر اساس معانی لفظی آیات، تفسیر موضوعی بر اساس شأن نزول آیات و حوادث قبل از نزول آیات که منجر به آمدن آیات شده است. تفسیر روایتی قرآن و آیات که بر مبنای روایات وارد شده از معصومین (ع) امام و بزرگان دینی می‌باشد که این نوع تفسیر دانش و مطالعه فراوان می‌خواهد حتی به علو رجال یا نسبت‌سناسی روایات مربوط به صحت و سقم آن منجر می‌شود.

لذا بردختن به یک هنر قرآن نیاز به بررسی روند علمی و فقهی حوزه‌های علمیه در طول تاریخ پس از اسلام دارد، به‌طوری که نتوانستن اجامی درباره حوزه‌ها به نفع در آمدن مستند چهره‌نگار منجر می‌شود.

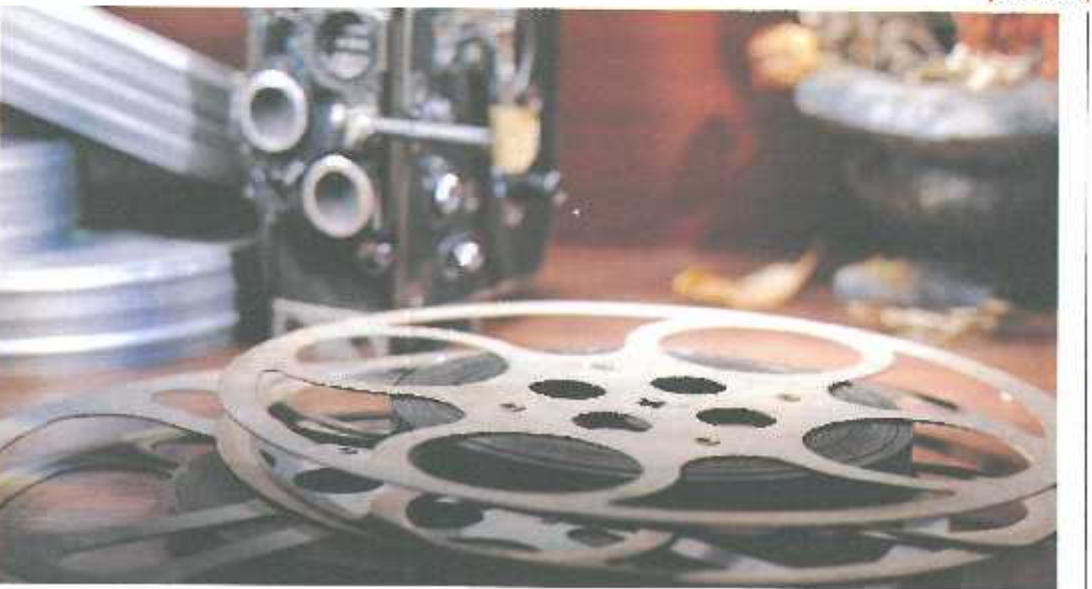
ممکن است شخصیت مفسر ایجاب بر جنبه دیگری هم داشته باشد، مثلاً علامه طباطبائی، این مدارج پناهی عرفان اسلامی را تبیین کرده و در عارف کاملی بوده، ایشان ذوق شعری داشته و اشعار بلند و عارفانه‌ای هم دارد. علاوه بر آن ایشان عالم ریاضی و یک فیلسوف اسلامی بود که کتاب فلسفه و روش ردالیزم که نقد فلسفه غرب است نشان خوبی از سطح فلسفی ایشان دارد، بنابراین پرداختن به مفهومی مستند چهره‌نگار بر اساس حسن و علاقه و انگیزه‌ی فردی بدون داشتن علو، پشتوانه پژوهشی لازم، کاری عبث و حفا خواهد بود.

اکران سینمای مستند؛ چرا و چگونه؟ (بخش بیستم)

لطفاً فراموش نکنیم که ما هم از قبایلی هستیم!

مستند، آینه فرهنگ یک مملکت است، باید مردم را به تماشای آن دعوت کنیم. تا هر چه بیشتر بازپشته‌های فرهنگی خود آشنا شوند، اما این اتفاق آسان هر جامعه‌ای امکان پذیر است. اگر مردم جامعه‌ای آنقدر به فرهنگ خود بی‌توجه باشند که از آن فاصله‌ها داشته باشند، برایشان تا چه اندازه اهمیت دارد که مستند آینه تمام‌نمای فرهنگشان باشد؟

مقصود نهایی

فیلم‌های شاخص را نمایش دهیم

محمدعلی فارسی از مستندسازان شناخته شده‌ای است که فیلم‌هایش مخاطب خاص خود را دارند. او معتقد است که نمایش فیلم مستند در آغاز باید به فیلم‌های شاخص سینمای ایران تمام داشته باشد.

فارسی در ادامه صحبت‌هایش اظهار کرد: این مساله که گران این فیلم‌ها در شرایط عادلانه‌ای صورت گیرد و تنها به فیلم‌های خاصی اختصاص نداشته باشند، از اهمیت بسیاری برخوردار است. وی افزود: مرکز گسترش سینمای مستند باید جتیمی مسئولیتی را به عهده بگیرد، اما برای تبدیل شدن سینمای مستند به پاتوق مستندسازان، خود آنها باید تلاش کنند. او در پایان اضافه کرد: برگزاری کارگاه‌های آموزشی یکی از عواملی است که به ایجاد چنین پاتوقی برای مستندسازان کمک می‌کند و در برگزاری چنین امری، تهیه کنندگان سینمای مستند نیز می‌توانند سهیم باشند.

فرهنگ و تبلیغ کنیم

شاید بیش از نمایش فیلم‌های مستندی که شاخص‌اند و یا دربرگیرنده فرهنگ این مملکت‌اند، باید به این فکر کنیم که چگونه می‌توان توجه مردم را به فرهنگشان جلب کرد. در آن صورت هر آنچه بازاری از هر فرهنگشان باشد، در هر قالبی که ارائه شود، برایشان از اهمیت برخوردار خواهد بود، بی‌آنکه نیازی به تبلیغ آن یا حتی دعوتی برای تماشا باشد.

نمایش فیلم مستند و تبلیغ کنیم

فرجام آرزو، مدیر سینما سپیده، از کسانی است که درگیر اکران و نمایش فیلم‌های مستند است. او در این باره معتقد است که وظیفه او و همکارانش اکران فیلم‌ها و خدمت به مردم است، حالا چه مستند باشد و چه بلند و سینمای آنها نیز در این راستا توانسته ارتباط خوبی با مردم داشته باشد. او در ادامه صحبت‌هایش گفت: ما پیش از این تجربه خدمت به مردم عادی را داشتیم، اما در حال حاضر که تغییری در نوع مشتری و نوع اکران فیلم‌ها به وجود آمده است، امیدوارم ما حاصل این تلاش‌ها مفید باشد. در هر صورت، ما تلاش‌های خود را در این زمینه ادامه خواهیم داد و از هیچ کوشش دریغ نخواهیم کرد. وی همچنین اظهار کرد: به نظر من، هر فیلمی جایگاه مخصوصی برای اکران می‌یابد و سینما سپیده نیز از دیرباز جایگاه مناسبی برای اکران فیلم‌های خاص، معناگرا و در مجموع فیلم‌های تفکربرانگیز بوده است. علاوه بر اینکه این سینما سافه خوبی در طرح‌های حمایت از اکران فیلم‌های فرهنگی داشته است. وی در پایان افزود: استقبال مطلوب مسئولان این است که دوستان ما در مرکز گسترش سینمای مستند و تجربه‌ی زمینه تبلیغات مناسبی را فراهم کنند. تبلیغاتی که می‌تواند از طریق تلویزیون یا حتی دانشگاه‌ها صورت پذیرد و به نظر من، ما در این راستا نباید کمترین زحمن را هم از دست بدهیم.

مستند آینه تمام‌نمای فرهنگ یک مملکت است

محمدرضا اصلانی، کارگردان پیشکسوت سینما، همواره در زمینه سینمای ایران بحث‌هایی را مطرح کرده که قابل تأمل و بررسی بوده است. اصلانی معتقد است سینمای مستند جنبه سرگرمی ندارد و وظیفه‌اش تنها طرح و بیان یکسری مسائل است، مسائلی که مخاطب را به تفکر وادار می‌کند. از این روی، او امکان بخش و نمایش این فیلم‌ها را اتفاقی نیکو می‌بیند که باید گسترش پیدا کرده، تا آنجا که سازهای بسیاری به نمایش آن تعلق داشته باشد.

او در توضیحی بیشتر راجع به این مساله گفت: فیلم مستند فرهنگ یک مملکت را با خود همراه دارد، چرا که مستند مجالی برای ظهور تمدن و فرهنگ یک سرزمین است، در حین حال که می‌تواند موجب رشد فرهنگی آن مملکت نیز شود.

وی افزود: فیلم مستند و نمایش آن موجب آشنایی مردم با فرهنگشان نیز می‌شود، بنابراین برای تبلیغ نمایش آن باید هزینه کرد. در آن صورت علاقمندان و دانشجویان نیز از زمان اکران آنها مطلع و نمایش آنها با استقبال بیشتری روبرو خواهد شد.

بررسی تحلیلی داور جمعی جشنواره فیلم مستند ایران (بخش اول)

کارگردانی به افکار پیشه کارگردان فیلم مستند

فرهاد فرشته حکمت

برخی از آثار تولید شده تنها مستندهای سخنرانند و به وسیله نریشن و مصاحبه‌های حلال آزر و غیر منسجم به صورت کاملاً مستقیم و سطحی تنها حرف می‌زنند. در این نوع آثار تصویری اگر صدای اوضاع کیم دیگر فیلم حرفی برای گفتن ندارد از نظر من در هر اثر سینمایی مستند یا داستانی در گام نخست باید افزون بر سخن گفتن گوینده منی یا گفتگوها با تک‌گویی‌های شخصیت‌ها باید تصویرها نیز دارای زبان باشند و این زبان را تماشاگر با فهم نشانه‌های آن از طریق تأویل و تفسیر خویش در باید. در یک فیلم مستند و داستانی ممکن است اتفاقی ثبت نشود اما زاویه و اندازه ثبت پلان‌ها در هنگام فیلمبرداری و چیدمان پلان‌ها هنگام تدوین اتفاقی نیست و باید از معنایی برخوردار باشند. در تماشای یک فیلم شبیه موجود در یک کادر از لحاظ رنگ، نور محیط، ترکیب‌بندی و... باید دارای معنا و ارزش باشد. هیچ اثر هنری بر اساس اتفاق زاده نمی‌شود. هیچ کارگردانی مستندی نمی‌تواند ادعا کند که از یک واقعیت بدون قضاوت اثری را تولید کرده است. زاویه دید فیلمساز در به کارگیری

نسوز، زاویه دید و کنار هم قرار دادن دو نما برخوردار از قضاوت، ذهنیت و اندیشه کارگردان است. کارگردان بی‌اندیشه ندین به کارگردان یک فیلم می‌شود. نه کارگردان فیلم کارگردانی با کارگردانی متفاوت است. یک فرایند پیچیده و کامل فکری و هنری یک فیلم مستند را باید می‌آورد. از دید من سینمای مستند ایران در یک دهه اخیر به جز شماری برانگیزه و اندک از لحاظ ارزش‌های ساختاری، رشد چندان نکرده است. در بعضی آثار تلاش‌ها با پس‌گویی بوده است. در شماری از آنها موضوعات و ساختارها در حال تکرار و تقلید یکدیگرند. شبیه‌سازی است کارگردان‌ها در تولید فیلم از اثر خود جدا شده و، فروتنی بسیار منتقد تر خود شود. از سوی دیگر باید این امکان فراهم شود تا فهم‌ها در مجال عامی و در دانشگاه‌های هنری نقد شوند. فیلم مستند یک قالب ارزشمند است که متأسفانه از حمایت مالی لازم برخوردار نیست. در حالی که برخی از فیلم‌های مستند نسبت به فیلم‌های داستانی از نظر طول زمان تولید و گستردگی پرودا گش بسیار پر هزینه‌تر و دشوارتر از فیلم‌های داستانی‌اند. ضعف فیلم‌ها و نحوه نمایش نادرست آثار و فیلم‌های مستند نیز موجب کاهش مخاطب می‌شوند. این هنر فیلمساز است که با انتخاب موضوع‌های مناسب، نوآوری در ساختار هنری اثر و به‌کارگیری فضاهای دراماتیک، خلق تصاویر ریاضا نشاگر بیشتری را جذب کند. یک فیلم مستند خوب از نظر جنبه‌های محتوایی و ارزش‌های ساختاری فیلمی است که به حضور مخاطب و به شعور و احترام در می‌گذارد، به او لذت دیدار تصویر می‌دهد و

از راه تکنیکش او به تأویل و تحلیل، به رشد فکری ناشایسته می‌افزاید، از این طریق کشف حقیقت و سیمای حقیقت مسر می‌شود. تصویر آن که هر چه فیلمسازی، مستند تنها عرصه‌ای برای یادگیری روش فیلمسازی و تجربه کردن فیلم است. تصویری نادرست است (برخی از آثار به این تصور ساخته می‌شوند) اما همه تر از این ساخت آثاری مبتنی بر این تصور نادرست است که فیلمسازی مستند، ساده‌ترین روش فیلم سازی و بی‌ارزش‌ترین روش فیلمسازی است. به طوری که ثبت هر چیزی با روشن شدن دوربین فیلم مستند محسوب می‌شود. ثبت هر چیزی با توجه دوربین از هم جدا شده، نامعلوم، فکر نشده، بی‌سما، بدون ریتم، بدون گزینش موضوع و بدون رعایت ارزش‌های تصویری؛ توهینی بزرگ به قلمرو مستند و نشانگان آن است. این رخداد زمانی جای تنگنایی بیشتر دارد که برخی از فیلمسازان با تجربه عرصه سینمای داستانی و سینمای حرفه‌ای، گران بر حسب سفارش و قراردادی خاص در رنگ تفریح فیلمسازی حرفه‌ای خود فیلم مستند هم می‌سازند و از آنجا که از فیلمسازی مستند تئوری غلط و برداشت نادرستی دارند یا ساده و سهل انگاشتن ساختن فیلم مستند چیزی را می‌سازند که به اثر مستند است (چون از پژوهش و تحقیق لازم برخوردار نیست) و نه فیلم مستند است (چون هیچگونه رزق زیبایی‌شناسانه و ساختاری ندارد) و حتی به عنوان یک فیلم گزینشی نیز قابل ارزشی نیست و... بی‌تأثیر هر چه بیشتر نقد حرفه‌ای و علمی در عرصه فیلمسازی مستند و داستانی گسترده‌تر و پررنگ‌تر باشد تشخیص درستی‌ها و نادرستی‌ها در عرصه فیلمسازی مکان‌پذیر تر می‌شود.

یادداشت

مروری آماری بر مستندسازی از گذشته تاکنون

تحول در سینمای مستند

احمد کبکی

با پیروزی انقلاب به ویژه از فروردین ۱۳۵۷ جوانان علاقمند به انشعاب با دوربین کوچک ۸ میلی‌متری و دوربین ۸ که طول زمان کوتاهی هم داشت بدون دسترسی به دانش این نوع فیلمسازی، فصل تازه‌ای را در مضامین مستندسازی ایران گشود. هر جوانی، پیری، هر کس توان خریدن دوربین هشت میلی‌متر داشت در هر گوی و بزرگ دوربین به دست هر حال ضبط رویدادهای خود.

حاصل کار در خور توجه نجات از راه عدم شناخت اصول کار مستندسازی و تحت تأثیر رخدادهای قرآنی گرفتن، مستندهایی فاقد نصاب اندیشمندانه بودند. در این دوران آثار مستند در سالیان انتشار سینماها بخش می‌شد و سپس تماشاگران به سالن اصلی می‌رفتند تا فیلم سینمایی را تماشا کنند. هرگز تماشاگران ایرانی از دیدن فیلم سینمایی ایران تا روزهای اخیر برای دیدن فیلم مستند بولی ندانند که تماشا کنند. اما چند مستند بلند خانه خدا، سه امید دیدار، جام آسیایی و فروغ جوانان، استندآپ بودند. تا سال گذشته که سینما سپیده به ایران مستند اختصاص یافت.

با گسترش فیلمسازی و راحت‌تر شدن فیلمبرداری سازمان گسترش فیلم مستند توانست نیروهای فعال و دانش را اگر آورد و این بدیده فیلمسازی را گسترش دهد. شاید یکی از موارد ضعف و آسیب‌شناسی فیلم مستند همواره نبود گروه‌های تحقیق و مطالعه بوده است. چرا که فیلم مستند تصویر خام از ماجراییست بلکه باید با پژوهش و تحقیق آرا به شود.

بسیاری از مستندسازان پیش از انقلاب که مشکلی نداشتند در جو انقلاب به ادعای برداشتند. که اکنون با انتصاب جوان‌های دوستدار سینما آثار مستند سینمای ایران هم از نظر آماری و هم از نظر کیفیت در سطح بسیار عطلوبی قرار دارد.

در پایان این که، اگر خواسته باشیم از تحول نهم در سینمای مستند ایران بعد از انقلاب یاد کنیم، بی‌شک سینمای مستند جنگی در رأس همه قرار دارد.

فیچر... رحمانه عضو هیئت انتخاب مستندهای دینی - آئینه

تعمیرات تصویر آئینه که در آئینه کلمات

تقسیم بندی موضوعی که در این مورد از جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت صورت گرفت از جایگاه بالایی برخوردار است. با این روش به شعور فیلمسازان برای نخستین بار احترام گذاشته شد و همه فیلم‌ها دیده شدند. در گذشته بسیاری از آثار مطبوعه و قمع شده و به صورت تخصصی مورد توجه قرار نمی‌گرفتند. متأسفانه بیشتر فیلم‌هایی که به بخش دینی و آئینی ارسال شده بودند فاقد خلاقیت لازم بودند و از ابزار سینما با حداقل ممکن استفاده کرده بودند. در برخی آثار برای افزایش مدت فیلم، با دم دستی‌ترین فیلم‌برداری و نوع دکورهای بدون هیچ خلاقیتی برنامه را پر کرده بودند.

عمود فیلم‌های گروه معارف اسلامی در این دوره از جشنواره بین‌المللی «سینما حقیقت» آئینی بودند و در گسترش سری از منظر دینی نگاه شده بود. معیار انتخاب آثار برای بخش آئینی بهره‌گیری از جذابیت لازم، نوآوری، تأمل و تعمق در موضوع و ساخت اثر به دور از سطحی‌نگری به همراه رعایت مسائل فنی بود. در عرصه مستند نباید تهیه‌کنندگی و کارگردانی با یک شخص باشد زیرا اثر از حالت تخصصی در بی‌آید. در مجموع آثار مستند بوسندگی، تهیه‌کنندگی و کارگردانی را یک نفر انجام می‌دهد.

نگاره به چند فیلم و نمایش در آمله

در پنجمین جشنواره

ویدئو در این جشنواره چهار سال پیش، که بنا به ضرورت‌های

مختلف و حمایت‌هایی که مستندسازان به حق خواستار آن بودند و از جمله جشنواره ای مستقل که بتوانند در کنار هم‌پیکر و هم‌راه با مردم و منتقدان و مسئولین به عرضه آثارشان بپردازند، تبدیل به تونلهای پنج ساله شده است. به تدریج کسانی که در جشنواره شرکت می‌کنند توقع دارند که ضمن‌های دوره گذشته کنار گذاشته شود و نکات مثبت دوره‌های پیشین بر جسته شود و به نظر نگارنده تا حدودی این امر در جشنواره جاری یعنی دوره پنجم اتفاق افتاده است. گرچه بلاهم طیف روال سالهای گذشته بعضی‌ها در این میان

پداخلاق کرده‌اند و حرفه‌آزهر و تحریم به میان کشیده‌اند، که بیشترشان یا شرکت کننده‌گان بین‌المللی بوده‌اند که بعد از گرفتن پول بابت ارائه آثارشان به جشنواره، تحت تاثیر جو سازبهای بین‌المللی اخیر علیه ملت ایران توسط آمریکا به ظاهر تخم‌بم‌گرفتند فیلم‌هاشان را نمایش ندهند یا بعضی از فیلمسازان داخلی بودند که اغلب ایشان تا جایی که من اطلاع دارم، در واقع کار در خور توجهی برای ارائه به جشنواره نداشته‌اند، ولی به صلاح دیده‌اند که با طرح چنین موضوعاتی حداقل رُست روشنفکری بگیرند و خولشان را در جبهه مخالف جشنواره جا بزنند تا شاید زاین میان وجه

این برای شرکت در جشنواره‌های خارج می‌کسب کنند، به هر حال هر دو این مخالفتها و به ظاهر شهرگردنها صورتی خارج از موضوع جشنواره دارد، که در اوج روزهای سرد پاییزی جشنواره تأثیری در برگزاری گرم آن نداشته، امیدوارم با خارج شدن بعضی از فیلمسازان داخلی از برج عاجستان به میان مردم بیایند تا در سالهای دیگر، هر چه بیشتر به این گراما بیافزایند و خودشان نیز با ارائه کارهایشان خود را محک بزنند تا مبادا فکر کنند که فیلمسازی، با ارائه یکی دو کار خوب دیگر همیشه کارهای خوب و قابل می‌تواند بسازد...

یک روستای ایران: محمدجعفری، دقیقه

قدوم چکش

روستای ایرانی، مستندی کوتاه با حرکات سریع دوربینی و تدوینی چکشی که در مدت پنج دقیقه‌ای که به نمایش مینشاند، با رسمی غریب از مردم آتش مارستان در مورد نامزدی دختر و پسرشان در ستین بوجوانی آشنا میشود، بدون هیچ حاشیه و زوائدی که معمولاً در بیان این گونه مستندهای قوم‌نگارانه رایج بوده، مرزهای بسیار و تصاویر بهیچ‌گونه که هیچ ربطی به موضوع اصلی ندارد، می‌گیرد.

خلیج فارس، اردشیرپور، دقیقه

تکیه بر اسناد

به نظر من هر چقدر هم در باره این خطه از ملک ایران فیلم ساخته شود، باز هم کم است، حال اگر این کار توسط مستندساز خوبی مثل اردشیرپور صورت بگیرد، بی شک متن هم بر فیلم، تأثیر بیشتری بر مخاطب خود خواهد گذاشت. تکیه فیلمساز بر اسناد معتبر تاریخی، مصاحبه با افراد کرشناس و خبره این امر و حتی نمایش اسنادی که نامه حال مخاطبان این گونه مستندها ندیده‌اند و با حتی در باره‌اش ننشده‌اند، از خصوصیت پژوهش‌سارانه و پوشش‌گانه فیلم حکایت دارد. فیلمی که سردهستی ساخته نشده تا فقط به شرح موضوعی بسازد و به قولی رفع تکلیف کرده باشد، فیلمساز با تاملی در سانس و با تکیه بر تحقیقات تیمی کارشناس نوشته کاری ارائه دهد که با نمایش آن بی شک حتی بر کشورهایی که از نام‌های معمول برای "خلیج فارس" استفاده میکنند و اصرار می‌ورزند، بی تأثیر نخواهد بود. البته به شرطی که اسناد نفوذ رسانه‌ای و فرهنگی ما قوی باشد تا بتواند این مستند خوب را به ریزینوس

و حتی گفتار انگلیسی و عربی و بلکه به زبانهای مختلف و زنده دنیا در جشنواره‌ها و شبکه‌های فعال تلویزیونی به نمایش بگذارد. بی شک تأثیری که نمایش این فیلم بر روی مخاطبان و گروه‌های هدف، که هم‌اکنون از ایران است، خواهد گذاشت از بسیاری از کنج‌های دوام‌داران بر سر اثبات این اسم همیشه جاوید، خواهد، گاست. گر چنین مستندهایی تأثیر خود را چنان می‌کند، بی شک دیگر کسی مثل "دیوید آنتیرو" که خیلی‌ها او را قیام‌ساز و محقق درجه یک مستندهای جغرافیایی و طبیعی میدانند، جرات نخواهد کرد تا بار دیگر در مستندهایش از اسم معجون "خلیج عربی" به جای اسم اصلی "خلیج فارس" استفاده کند و اگر چنین کند، او از راه‌های رسانه‌های معتبر تحقیقاتش بی‌اعتبار خواهد بود.

البته لازم به ذکر است که دو عنصر دیگر هم در تأثیرگذاری این فیلم دخیل بود که باید به آنها اشاره کنم: موسیقی و تدوین. آهنگساز این فیلم "کیوان کیارس" با توجه به موضوع تاریخی

و تدوینی کار، توانسته در کنار تصویربرداری خوب، تأثیرگذاری آن را دوچندان کند. تدوین این اثر هم کار به‌یاد حدارهایی بی شک یکی از بارهای مهمی برای کار محسوب می‌شود. مواد خام و پراکنده و شاید همه مهم که بی شک چند برابر زمان فعلی فیلم بوده است، با هر مندی تام در زمانی یک ساخته خلاصه می‌شود، بی آنکه از تأثیرگذاری یا جبهه استنادی فراموشگشته شود و این کاری نیست که از عهده هر کسی برآید.

خانم من، محسن امیرنویسی، دقیقه

طنز

با توجه به تهیه‌کننده فیلم که "سازمان فرهنگی هنری شهر تهران" است خوب موضوع به تبع من: دا، با تصویر تهران و بلافاصله معضلات عریضه این شهر است، که در اینجا موضوعی که انگار از سازمان شده، خرید و تهیه خانه با مبلغی نسبتاً کم با نوعی نسبتاً بالاست. در این اثر شهر تقریباً بی‌در و بی‌بیکار، کارگردان که خود سوره موضوع است یعنی کسی است که میخواهد با مبلغی حدود ۱۵۰ میلیون تومان خانه‌ای با مشخصات عالی در تهران بپوشد، و به جستجو در این شهر در گذشته می‌پردازد و شمال و غرب و شرق و مرکز تهران را به همه دست‌انواران املاک با پندون حاضر آنها می‌کند، خود شخصیتی طنز دارد و با شوخی‌های کلامی بسیاری که به

کار می‌گیرد و بی شک ریشه در اصالت آبادانی اصفهانی و دارد، به دست انداختن معماری و حسن‌تاک داخلی و خارجی خانه‌های تهران می‌پردازد. خانه‌هایی که سنگ‌های تزئینی آنها از پلاستیک است و تاریکی مطلقشان جزو حسن آن حساب می‌شود و جای پارکینگ ماشین در آنها بدون مهندسی اسم و هزار و یک عیب و عت‌گمی و جزئی دیگر. در این میان به آدم‌هایی که در این خانه‌ها هم هستند نگاهی هم چند کلاً انداخته می‌شود و فیلم می‌رود به سمت این که آدم‌هایی که ساکن این خانه‌ها هستند خودشان چه چیزی به شکل خانه‌هایشان درآمده‌اند، فیلمساز در این عقب‌جانبه‌شناسانه بالاخره در جستجوهای مختلفی که دارد سعی می‌کند، خانه‌ای را که نسبتاً پسنده به شکل سینه، خودش در آورده و زندگی در آن را به نوعی با اندازه و تحمل سپری کند، حرف در باره فیلم بسیار است ولی این مجال

کوتاه، اما در این میان بد نیست اشاره‌ای کنم به سابقه فیلمساز که تنها فیلم داستانی و حرفه‌ای او که بلاخره رنگ‌آوران را دید، بعد فیلمی حضور در عود موضوعی نسبتاً سخت و مشکل و با زهم مثل این مستند خود بحث مبتلا به خیلی‌ها که جرات اظهارش را ندارد.

مشق لیل، آرمه‌پور، دقیقه

تلاش تأثیرگذار

استفاده از هنر در ایران مختلف با توجه به شوق و علاقه متدینین آن دین، مختصاً در ماندگاری عقاید آن تأثیرگذار است. در بین مستند با خانم هنرمندی آشنا می‌شویم که با هنرمندی و علاقه فراوان به خطاطی کلمات الهی می‌پردازد. هر چه این اثر می‌توانست بسیار کوتاه‌تر از تأییم فعلی باشد با حذف تکرارهای مکرر بعضی از صحنه‌ها که به نظر می‌رسد فیلمساز خیلی به آنها علاقه داشته، مثل نمای آبنبار و شخصیت خطاط: اما در همین زمان فعلی نیز فیلمساز توانسته مقصود خود را به خوبی به مخاطب منتقل کند و تأثیر خود را بگذارد.

همه دانا، داریوش مهرجویی، ۵۳ دقیقه

الگوی سهل گیر

که قبلی از "مهرجویی" نیست که در آن خبری از اضمحله و آشوب نباشد، در این فیلم هم صلابت و صفا در سینما فلسطین، با انواع غذاهای سنتی و غیر سنتی، همدان آشای شویم، در خانه بکی از نویسندگان برکرد کتابهای آشپزی و ختهداری "پرسان گوربان" که خود اهل همدان است، غذاهایی که معلوم بود فقط برای تماشا و معرفی در فیلم طبع شده و بی تردید اغلب آنها بعد از خوردن مختصر افراد گروه فیلمسازی و راهی سطل زباله می شود. به هر حال فیلم های سفارشی "مهرجویی" گویی همه شکل و تمایلی تکسین دارند و این فیلم که سفارش "شهرداری همدان" است، از همان الگو سهل گیری مخصوص خودش پیروی می کند. اما حضور پر تعداد تماشاگر در این سالن، نشان از این داشت که هر چه نام "مهرجویی" روی آن باشد با استقبال بسیار روبه روی شود.

نام فیلم از اسم قدیمی شهر "همدان" گرفته شده است. این فیلم هم مثل یک آپرود از فیلم "بهران، بهران" که در آنجا به جاذبه های شهر زهران پرداخته شده بود، فیلمساز به معرفی بعضی از نقاط گردشگری شهر همدان پرداخته است. البته در آنجا دیگر آن داستان گمراه کننده قبلی هم حضور ندارد و همه چیز به گشت و گذار در شهر، همراه با یک شخص همدانی که با نریخ همدان آشناست، می گذرد. البته در این گشت و گذار کاستی های بسیاری نیز نمایان است: مثلا هنگامی که بر سر مزار پوعلی سینا حضور پیدا می کنند و کلی در باره بزرگی های او داد سخن می دهند (که البته پوعلی فقط مدفنش همان است و گونه بظاری نیست) هیچ راهی از بزرگ دیگری که در همان جا مدفون است، نمی شود، شاعر و سخنور و مبارزه عصر قاجار به "عریف غزوی" از آنجا

سرزمین خانه خورشید، فرهاد ورهام، ۶۲ دقیقه

قاب های از طبیعت بکر

خوبی نشان دهد؛ که این خود می توانست نتیجه حضور این فیلم برای مسئولین برگزار کنند، در بخش "سنت، ریاست محبطی" یا "قوم نگارانه" باشد. اما "بخش آثار" البته به توجه به سابقه کار این فرهاد، از خوب توقع این بود که این سیر و گشت، قوم نگارانه به شکل ضرب و هنرمندانه تری صورت می پذیرفت که این مهم در این مسکن، طولانی کمتر مورد توجه قرار گرفته بود.

هر چند حرکت قیام جهانی و گداست، ولی جور این کار را گویی طبیعت بکر و زیبای کردستان و اورامانات با کوه های سرسبز و رود های خروشان می کشد. البته بستر گر و به نظرم بهانه فریق سیاری دو کایساک سوز در رود سروران، به کارگردان این توانایی را داده تا مناطق اورامانات و سردمان آن و نحوه گذراندن امور انسان و حتی اعتقادات و موسیقی انسان را به تماشاگوش به

نویسنده بودن: مصطفی آل احمد، ۹۷ دقیقه

لحظات ناب

بارد حلال بودیم تا مؤسسه گویی و تحلیل، مثلا یکی از مصاحبه های مهم "سیمین دانشور" به سجه کیهان فرهنگی سالهای دهه شصت در باره حلال مورد غنث فیلمساز بود و حتی کتاب از چشم برادر "سیمین آل احمد" که معرفی و تحلیل آن در طول فیلم مسلمانان مصاحبه بی رمق با خود تسمس مؤثر تر بود، چرا که حرفهایی که برادر در باره برادر میخواست برسد، هر چند بوده، در ضمن کتاب جمع شده است. زمان طولانی این فیلم می توانست به نصف تقلیل پیدا کند بدون این که به فیلم صدمه ای بزند. با ذکر آن را در شناخت حلال کمتر کند، اما به هر حال بدی از "جلال آل احمد" در این دور و زمانه که چهل سال از مرگش می گذرد، را می توان غنیمت شمرد. دیدن فیلم مستند خاکسپاری حلال و مراسم که برای او در همان سال ۱۳۲۸ در مسجد قیوم آبادی شهری گرفته اند از لحظات ناب و به یادماندنی فیلم بود.

زندگی "جلال آل احمد" برای فیلمساز، که نسبت دوری هم با شخصیت سوزده فیلمساز دارد، زمینه ای بوده تا به واکاوی عقاید و آثار این نویسنده تأثیر گذار قرن حاضر ایران بپردازد. البته مصاحبه های طولانی با افراد مختلف که شاخص ترینشان "علی دهستانی" است، گویی این مجال از فیلمساز گرفته که با مهمترین و بدیدگترین شخصیت به جلال که هنوز زنده است و بر از خاطر، یعنی "سیمین دانشور" مصاحبه کند. البته او قبل از مرگ برادر کوچکتر آل احمد یعنی "شمس" که گویی چندان سابقه ارتباط خوبی هم با جلال و همسرش نداشته، مصاحبه ای انجام داده، که انهم بیشتر بار گویی تلخی های ارتباطی با سیمین بود. ما چیزی دیگر و تأثیر چندان در شناخت از نویسنده مورد نظر فیلمساز به تماشاگر نداد. به هر حال غنثس تحقیق و جستجو در فیلم صعب بود و بیشتر شاهد پر گویی مصاحبه شونده در

نقاشی مذهب: الهام حسامی؛ ۲۰ دقیقه

شماeil نگاری وپس

این فیلم با توجه به متنوعیت چند سئنه اخیر نصب شماeil ائمه اطهار، به خصوص حضرت امام حسین و یارانش در تکایا و حسینیه ها و در ایام ماه محرم و کشف علت این کار ساخته شده است. فیلمساز با استفاده از منابع آرشیوی و مصاحبه با افراد مختلف در پی کشف علت این امر برمی آید؛ که البته تکیه اصلی اش بر مصاحبه با آئین اعدائشو و صحبت های این استاد نقاشی است. در تازه نقاشی مذهبی و شمیر نگاری، ما این که فیلم می توانست با گسترش بیشتر موضوع مخاطب خود را بیشتر از این مجال کند که شماeil نگاری های گذشته جنبه نمادین داشته و یاد و نمایی از بزرگان دین است، نه ظاهر پرستی؛ اما در همین حد نیز فیلم توانسته کلیم خود را

از آب بکشد. نقطه ضعف فیلم استفاده از فیلمی اینترنتی از شخصی لیبین است که به ظاهر در فئوه خانه ای در حال خواندن و ضرب گرفتن است و نوعی نقض عرض فیلمساز است بر اینکه فئوه خانه ها محل حضور چنین افرادی نیست؛ البته بی شک، همانطور که در فیلم هم اشاره می شود، امروزه فئوه خانه ها دیگر کارگرد پیچاه صنعت سال گذشته را ندارد، و بیشتر افراد بیکار و خوشگذران و در این مکان ها جمع می شوند تا فراره دیگری، به همین خاطر نقاشی فئوه خانه ای نیز خاصیت خود را از دست داده است. البته در فیلم خلط صحبت بین نقاشی فئوه خانه ای و نقاشی مذهبی هم صورت گرفته، که در بیان فیلمساز خلط وارد آورده است.

شهریولک؛ محسن خان جهان؛ ۲۰ دقیقه

نزدیک به عمق

گاندو؛ مازیار مشتاق توهری؛ ۱۶ دقیقه

اشک و مساح

این فیلم که در بخش مستند رزیت محیطی "به نمایش درآمد، در باز و تمساح معروف ناحیه "ماه کلات" بلوچستان ایران است. فیلم با استفاده از نریتور مصروف "پن" را از فیلم های مستند "داوه نمایشند" و فیلمسازی خوب و تکیه بر پژوهش مناسبه توانسته به مقصود برسد. معرفی این گونه زیباترین حائوری در ایران و شکل و شماeil زندگی او؛ همزیستی "گاندو" با روستاییان؛ تهدید این گونه خانوری از طرف عوامل مختلف رزیت محیطی مثل خشکسالی، بز که ها و تالاب ها و عوامل انسانی مثل شکار جان و روستائیان نگران و... البته به بعضی از جنبه های جانبی زندگی این حیوان اشاره ای نمی شود، مثلا این که او بعد از خوردن شکار در صحنه لا اشک در چشم هایش جمع می شود که بر اثر تغییر و تحولی شیمیایی در بدنش است. ولی روستائیان آن منطقه معتقدند که تمساح پوره کوتاه با همان "گاندو" برای شکار خود اشک می ریزد؛ همان چیزی که در زبان فارسی هم به ضرب المثل تبدیل شده است. اشک تمساح" استفاده از این گونه اطلاعات می توانست جای تکرار چندباره صحنه های حفاظت از این حیوان را دوستها شکار با ناس محیط رزیت نگردد تا فیلم به تنوع بیشتری دست یابد.

مجنون؛ محمد علی فارسی؛ ۱۶ دقیقه

جستجوی حقیقت

فیلمساز در ادامه ساخت مستندهای پرتیرای خود، این بار به سراغ مترجم دیوان حافظ به زبان فرانسه رفته است. پرورشورشارل هائری دوفوشه کور. ایشان که زنده هستند و در زمان اکران فیلم هم در سالن حضور داشتند خوشبختانه داستان زندگی اش را از زبان خودش می شنویم. تماشاگران فیلم، انسانی با زندگی پرفراز و نشیب این استاد زبان فارسی را همراه با تصاویر آرشیوی و حضور خود "دوفوشه کور" در اغلب صحنه های فیلم می می بینند و در جستجوی حقیقت، سراختر بعد از سالیان بسیار کجکاش در شعر و ادب فارسی به "حافظ" می رسد و در غزلیات آن شاعر بزرگ "مرفئاری عاشقانه ای" به قول خودش پیدا می کنند. مدت چهل سال با اشعار حافظ زندگی می کنند، نسا بتواند مفاهیم بلند ادبیات فارسی را

که به نوعی در این اشعار خلاصه شده است رای به زبان مادری اش یعنی فرانسوی برگرداند؛ کاری که خود او در فیلم معترف است: "قطعا نصف این معانی به زبان دیگر قابل انتقال و ترجمه است." استفاده از تکنیک سولوگ و گاه گذاری دریا و... در این فیلم بسیار موثر واقع شده و تماشاچی با عمق و جلال این روح سرگشته و شید می و "مجنون" شنایی پیدا می کند. از صحنه های درخشان فیلم می توان به حضور تنهایی پرورشور، گویی هر ششی رو بایی، در "حافظیه" و پرورشور این مرد بزرگ تاریخ ادبیات ایران اشاره کرد. در مجموع این فیلم نیز مانند دیگر فیلم های پرتیرای این فیلمساز؛ مثل "معلم" و "حقیقت گمشده" که در سال گذشته در همین جشنواره اکران شده جذب و دلنشین است.

با این مستندساز نمری رود، البته این خود نشان خوبی است از این موضوع که آن ها از رسانه های غیر رسمی هم ترس ندارند، چرا که هر گونه نقدی را به این نظام اقتصادی به شدت مشکل خوار، نخریب می دانند. سراختر فیلمساز جمعی از خانها را نشان می دهد که برای فرار از بزل حواری بانکها و انتظار بی حاصل برای دریافت وام، خود مستوفی تشکیک دادماند و با قرعه کشی پولی را که از افراد عضو صندوق جمع می کنند به یکی از افراد می دهند تا حدودی مشکلات مالی طرف حل بشود؛ بگذریم از این که همسین راه حل به ظاهر ساده در خیلی از جاها، به علت وضع اقتصادی بد مردم و وضع افراد، تبدیل به مصلی دیگر شده است و صد البته که این راه حل علمی برای اقتصاد یک کشور نیست. شفت ریاخواری این نظام بانک داری را البته از زبان رئیس حمایت از صنایع ایران می شنویم: "انجا که سود و مهای دردیقتی برای حمایت از صنایع را در زمین صفر درصد می داند و در ایران کسی درصدا به هر حال حصارت فیلمساز در نزدیک شدن به این موضوع پر مسئله را باید ستود، اگر چه این فیلم می توانست از پختگی بیشتری با مصاحبه های بیشتر با افراد مرتبط با اقتصاد ایران نشان نمیدانگان مردم در مجلس و به خصوص اعضای کمیسیون اقتصادی مجلس به عنای بیشتری برسد.

به مناسبت سال "جهاد اقتصادی" در پنجمین جشنواره فیلم حقیقت، فله های مرتبط با این موضوع در یک بخش جمع شده اند. بخش ویژه جهاد اقتصادی" به نوع این فیلم هم که در پاره نظام بانکداری اسلامی در ایران است، در این بخش گنجانده شده است. فیلم با استفاده از مصاحبه های مختلف با افراد صاحب مقام در اقتصاد ایران، نظام بانکداری اسلامی را به نقد می کشد. نظامی که در آن گرفتن وام برای افراد ضعیف و کم بنیه از لحاظ اقتصادی تقریبا از محالات است، ولی برای افراد صاحب نفوذ امری سهیل و ساده، که نمونه گل درشتش اختلاص سه هزار میلیارد تومانی و هم کاری دو بانک دولتی در پس امر و یکی دو بانک خصوصی است، که البته فیلم در زمانی ساخته شده که این مثال بزرگ را در دست ندانسته است. جانب است که مصاحبه های فیلمساز از مقامات دست چندم اقتصادی، مثل روسای بعضی از بانکها و صندوق های ترض الحسنه در چه دو و سه، بالاتر نمی رود و مثلا با وزیر اقتصاد "که متولی اصلی این نظام اقتصادی است یا" رئیس بانک مرکزی" مصاحبه ای صورت نگرفته است، اگر چه در فیلم تلاش جانفرسای فیلمساز را نیز شاهد هستیم که چگونه از رئیس بانک مرکزی وقت می گیرد، ولی طبق معمول باز هم زیر بار مصاحبه

ذات سینمای مستند انتخاب آگاهانه

لازرو فدا یک موضوع

امیر مظاهری | داورد نظر معافه ملی

با صیقل ذاتی و فرآینگی آگاهی در سطر عمومی جامعه از گروه‌های نخبه گرفته تا عموم مردم سینمای مستند در راه بالندگی تکامل خود را طی کرده است.

امسال نیز در یک ارزیابی کلان به آنچه فیلمسازان به تصویر در آورده اند اگرچه تلاشی موثر و رشد یافته است اما هنوز نیازمند بسط‌سازی مناسب، سیاست‌گذاری هوشمند و بنیادی برای سینمای مستند می‌باشیم. عدم توجه به چرخه اقتصادی تولیدات مستند در بخش خصوصی و غیر دولتی شاید مهمترین عامل در خیز نگرش و جهش نگرش در قابلیت‌های بالقوه‌ای که در نیروهای آموزش دیده دانشگاهی داریم باشد.

سرزمین ایران قابلیت‌های فراوانی برای زایش فیلم‌های مستند خوب و تاثیرگذار برای افکار عمومی جهان را داراست که از آن بسیار غفلت کرده‌ایم. دستاورد بزرگ سال‌های دفاع مقدس گنجینه بزرگی برای رمزگشایی تاریخ معاصر ایران است که این حرکت در جشنواره امسال شکوفه‌های به بار نشسته از سال قبل را شاهد هستیم.

اساساً ملت ایران جامع‌های گدازه و به‌سجور بالای سیاسی است اما زمینه‌های تولید فیلم‌های مستند با اندیشه سیاسی هنوز در فضای ایران و نزدیک از سوی مستندسازان و مسئولان فرار دارد. امید است جشنواره

برای ترک بطن سینمای مستند شاید بهتر باشد تا سینمای داستانی را واکاوی بجاییم. آنچه از منظر فیلمساز داستانی ساخته و پرداخته می‌شود همواره بیش از واقعیت متکی بر خیال و تخیل استوار است و آنچه تماشاگر در اینگونه فیلم‌ها به نگاه کردن تشویق و ترغیب می‌نماید لذت ناپی است که امکانات سرگرمی رمزآلود مخاطب را فراهم آورده است و یک نوع رهانی از طریق محمل داستان مهیبا می‌شود.

اما آنچه در ذات سینمای مستند بر پرده غریب سینما به نمایش در می‌آید یک انتخاب آگاهانه از روند یک موضوع است تا مخاطب فیلم مستند در یک چالش اندیشه و احساس در فضای نیرومند واقع‌گرایانه فیلم معماهای عصر امروز و فردا را در فضای پرشی از یک فیلم تصویر سازد. پدیدارترین جلوه در طول دوران برای سینمای مستند همواره یافتن زیبایی در معرفی است که در جستجوی حقیقت بوده است. اگر چه کم‌مهری‌ها البته این سینما را در برخی از زمانها غبار نرفته کرده است اما

انیمیشن مستند (بخش پایانی)

محملی باشد برای آسیب شناسی، تا هم‌پای بیداری اسلامی آثار ماندگار بیاورد. سازان در توسعه فرهنگ سیاسی، مثل دیگر زمینه تولید پیدا نماید.

آنچه سینمای مستند را قوام می‌بخشد تا پیکره نحیفش جان بگیرد یافتن راه حلی برای صادرات فیلم‌های مستند برای خارج از مرزهای جغرافیایی است. شناسایی مضمین اجتماعی در تمامی پیکان آن ضرورت همیشگی برای تولید فیلم مستند است از جمله موضوعات اجتماعی بزه‌کاری، کار و بیکاری، زنان، کودکان، بهداشت اجتماعی، قتل، شهر و روستا، مهاجرت، مشاغل گوناگون، دستگیری و یاری رسانه‌ای، فقر و... اما همه موضوعات نیازمند همکاری دستگاه‌های انتظامی، قضایی، سرپرستی، جامعه است که علی‌رغم تلاش مستندسازان برای تعاملات فی‌مابین برای مستندنگاری و مستندسازی هنوز نیرو، وقت و انرژی فیلمساز به مقدمات پیش از اصل تولید مصروف می‌شود که علی‌رغم جامعه جمعیتی و تنوع فرهنگی اجتماعی با تعدد و تنوع آثار کمتر مواجه هستیم اما به سینمای مستند دلبستگی‌ها فراوان است به خاطر همین است هنوز برای رسیدن به جایگاه مستند در جامعه سینمایی می‌نویسیم، می‌گوئیم، آموزش می‌دهیم و فیلم می‌سازیم.

نگاه منتقد

ضرورت تأکید بر مشترکات فرهنگی

حسن شیخ خاوری

نقش جشنواره‌های چون «سینما حقیقت» در تأکید بر پرداختن به مشترکات فرهنگی بین کشورها می‌تواند، جهه ارزیابی شود.

یکی از مشترکات فرهنگی بین کشورهای اسلامی، بیداری اسلامی است که اساساً یک اصطلاح فرهنگی است و از آنجا که هنر مولفه اصلی و تاثیرگذار در فرهنگ است، باید به این نقش پرداخت.

بدون تردید بیان گذار بیداری اسلامی در عصر ما حضرت روح الله خبیبی (ره) است و این کلام آن بی‌قراری است: «کنها هنری، مورد قبول اسلام است که نشان‌دهنده اسلام ناب محمدی، اسلام اتمه‌هذی، اسلام فخرای در دیند، اسلام پایرهنگان و اسلام نازبانده خورندگان تریخ تلخ و شرم‌آور محرومیت‌ها باشد». این فراز، تکلیف هنرمندان در مراجعه به منابع و مراجع مهم برای خلق اثر هنری را مشخص می‌کند.

در یک کلمه هنر باید در راه سنیز با جهان خواران شرق و غرب باشد.

امروز در بدوام ندهش‌های ناب حضرت روح الله و مقام معظم، هری شاخص‌های عمده حرکت مردمی در کشورها را به تمام بیداری اسلامی شناخته می‌شود، در سه چیز خلاصه می‌فرمایند که آن سه چیز یکی اسلامی بودن است، یکی ضد آمریکا و صهیونیسم، بودن و دیگری هم مردمی بودن.

تبعاً لازم است به دو آیه تأثیرگذار از آیات روح بخش مصحف شریف اشاره کرد. یکی آیه بانای سوره مبارکه آل عمران است که افراد با ایمان را به صبر، سفارش یکتدیگر به صبر و مفهوم مرابطه توجه می‌دهد که مفهوم بسیار مهم در مسئله بیداری اسلامی است و آن را می‌توان به مفهوم توجه به مشترکات در فعالیت‌ها خلاصه کرد. دیگری آیه شریفه ۳۰ سوره فصلت است که بازم به بحث صبر و پایداری برای رسیدن به رستگاری و پیروزی نهایی اشاره می‌کند.

سینما حقیقت باید به مشترکات، تأکید کند و صبوری کند تا بتواند آرام آرام سنگ بنایی برای مستندسازی بیداری اسلامی بگذارد. حرکت‌های مبارکی امسال آغاز شده است و امید است قارغ از هر گونه اتفاقاتی که در جهان می‌افتد تداوم یابد.

قابلیت‌های انیمیشن مستند را کشف کنید

امیر مسعود علمداری

هر ایده اخلاص از رسانه‌ها شروع کنیم. فرض کنید که اتفاقی مثل سقوط یک هواپیمای در گوشه‌ای از کشورمان رخ داده و امکان فیلمبرداری از لحظه وقوع حادثه به دست نیامده است. شما می‌توانید با بازسازی دقیق حادثه، خبر مستند را با تصویری مشخص همراه کنید. بازسازی صحنه حادثه می‌تواند آن‌چنان دقیق باشد که تشخیص آن از فیلمبرداری زنده مشکل باشد. سقوط هواپیمای ایرباس آمریکا از جمله وقایعی بود که در ایران یا همین تکنیک انیمیشن سه‌بعدی ساخته شد و در رویدادهای خبری به نمایش درآمد.

از سوی دیگر نشان دادن یک رویداد تلخ و گاهی خشونت‌بار ممکن است بر بینندگان خصوصاً کودکان، اثر نامطلوبی بر جای گذارد. یا استفاده از انیمیشن می‌تواند رویداد مذکور را نزدیک به واقعیت و حتی منصفانه با آن و متناسب با روحیه گیرندگان هنر تنظیم و ارائه نمود. حوادثی چون غرق شدن ۶ کودک

دختر در استخر یازک شهر حادثه دیگری بود که نشان دادن آن صحنه‌های نامناسبی پیش روی بینندگان قرار می‌داد، از طرفی امکان فیلمبرداری هم‌زمان در این گونه رویدادها معمولاً میسر نیست. این خبر می‌تواند به همراه انیمیشن در روزی که بازسازی وقعه را نشان می‌دهد، قابل بخش و مورد توجه قرار گیرد. «محمد علی صفورا» انیمیشن «روزه نانه» را در سال ۱۳۸۱ بر اساس حادثه واقعی غرق شدن این کودک ساخته است. در بسیاری از کشورها چنین رویدادهای با انیمیشن مربوطه هم‌زمان تولید و پخش می‌شود. برای سرعت بخشیدن به روند تولید این آثار می‌توان از نرم‌افزارهایی چون قلم استفاده کرد و به سرعت آن را آماده بخش نمود و چنان چه لازم باشد از واقعیت مذکور گزارشی تهیه شود، می‌توان با استفاده از فرصت بیشتری به تولید کیفی و دقیقی‌تری از حادثه اقدام کرد.

